IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH (NR 309)**
z dnia 23 czerwca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 309)

23 czerwca 2022 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku w zakresie:

1) części budżetowej 58 – Główny Urząd Statystyczny: a) dochody i wydatki, b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, c) zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, d) dotacje celowe, e) instytucja gospodarki budżetowej – Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS w likwidacji;

2) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe: a) dochody i wydatki, b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, c) dotacje podmiotowe i celowe, d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym, e) państwowy fundusz celowy – Fundusz Reprywatyzacji;

3) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa: dochody,

4) dochodów budżetu środków europejskich;

5) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna: wydatki;

6) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 19, 21, 36, 44, 46, 54, 56, 60 i 71;

7) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów: a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, dochody i wydatki,

b) 758 – Różne rozliczenia: dochody i wydatki;

8) części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa: dochody i wydatki,

9) planu przychodów i rozchodów budżetu państwa;

10) planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego;

– Informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2021 roku przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 2301).

W posiedzeniu udział wzięli: **Włodzimierz Tomaszewski** minister, członek Rady Ministrów, **Sebastian Skuza** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Marcin Obroniecki** prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego wraz ze współpracownikami, **Anna Borowska** dyrektor generalny Głównego Urzędu Statystycznego wraz ze współpracownikami, **Stanisław Jarosz** Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Monika Biała**, **Bogdan Wojtów**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych, oraz **Monika Korolewska** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proszę państwa, rozpoczynamy posiedzenie Komisji. Mamy już kworum. Taką informację uzyskałem z sekretariatu Komisji.

Pragnę przywitać na dzisiejszym posiedzeniu Komisji naszych gości. Serdecznie witam pana ministra Sebastiana Skuzę, sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Witam gorąco Marcina Obronieckiego, prezesa Agencji Nadzoru Audytowego. Witam gorąco, panie prezesie. Witam serdecznie panią Justynę Adamczyk, zastępcę prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Witamy panią prezes. Witam Annę Borowską, dyrektora generalnego Głównego Urzędu Statystycznego. Witam, proszę państwa, bardzo serdecznie wszystkich przybyłych gości na dzisiejsze posiedzenie Komisji. Jest państwa mnóstwo. Witamy wszystkich bardzo serdecznie.

Chciałbym rozpocząć posiedzenie Komisji. Te osoby, które wpisują się jeszcze na listę, proszę o zajęcie miejsc.

Szanowni państwo, otwieram tak, jak powiedziałem, posiedzenie Komisji Finansów, stwierdzając kworum.

Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie dwóch punktów – rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. z druku nr 2306, wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 r.

Bardzo przepraszam, nie przywitałem jeszcze przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Panie dyrektorze i pozostali państwo, witam serdecznie. Przepraszam, że państwa przeoczyłem, czytając teraz ten tekst.

Proszę państwa, w zakresie kontroli w części budżetowej 58 – Główny Urząd Statystyczny, w części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, części 83 – Rezerwy celowe, części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, części budżetowej 79 – Planowane dochody i rozchody budżetu państwa. To w podpunkcie 9, a w podpunkcie 10 – plany finansowe państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. W drugim punkcie będziemy rozpatrywać informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2021 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego z druku nr 2301. Będzie to referował minister finansów.

Szanowni państwo, czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Wobec niezgłoszenia wniosku do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Bardzo proszę, panie pośle, panie kolego z naszej Komisji, panie ministrze, bardzo proszę.

Minister, członek Rady Ministrów Włodzimierz Tomaszewski:

Bardzo serdecznie dziękuję. Szanowni państwo, ponieważ wróciłem po bardzo wielu latach do kancelarii premiera i jako minister nie mogę być członkiem Komisji, chciałbym serdecznie podziękować za te lata, ponad 3 lata, pracy tutaj, w tej Komisji. Polecam się, że tak powiem. Bardzo jestem wdzięczny za możliwość tych wspólnych kontaktów, ale myślę, że będziemy również spotykać się przy rozpatrywaniu projektów, które – mam nadzieję – również uda mi się przygotować w kancelarii. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękujemy, panie pośle. My również dziękujemy za możliwość współpracy przez te lata i gratulujemy, oczywiście. Jak najbardziej myślę, że te gratulacje płyną od każdego z nas.

Szanowni państwo, powracamy do pkt 1 porządku dziennego. Kontynuujemy rozpatrywanie wykonania budżetu w części należącej do właściwości Komisji Finansów Publicznych.

Posłowie członkowie Komisji otrzymali drogą elektroniczną informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały są dostępne w wersji elektronicznej, szanowni państwo, na naszych iPadach.

Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu będzie odbywało się w następującym porządku: wystąpienie dysponenta części budżetowej, wystąpienie posła wyznaczonego przez prezydium Komisji do koreferowania wykonania poszczególnej części budżetowej, wystąpienie przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, a następnie pytania posłów i odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowej oraz dyskusja. Czy taka formuła odpowiada koleżankom i kolegom z Komisji Finansów? Dziękuję serdecznie.

Tym samym wedle takiego porządku, szanowni państwo, będziemy prowadzić posiedzenie.

Przystępujemy do rozpatrywania części budżetowej 58 – Główny Urząd Statystyczny. Bardzo proszę o przedstawienie referatu prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a następnie poproszę o przedstawieniu koreferatu ze strony pani przewodniczącej Gabrieli Masłowskiej. Bardzo proszę.

Dyrektor generalny Głównego Urzędu Statystycznego Anna Borowska:

Szanowny panie przewodniczący, Szanowna Komisjo, w imieniu pana prezesa Dominika Rozkruta, Anna Borowska – dyrektor generalny GUS.

W 2021 r. działalność 20 jednostek budżetowych, tj. Głównego Urzędu Statystycznego, 16 urzędów statystycznych, Centrum Informatyki Statystycznej, Centralnej Biblioteki Statystycznej i Zakładu Wydawnictw Statystycznych, jak również jednej instytucji gospodarki budżetowej, podległych prezesowi GUS finansowana była z takich działów, jak przetwórstwo przemysłowe, informatyka, administracja publiczna i obrona narodowa.

Jeśli chodzi o dochody budżetowe, to w ubiegłym roku zaplanowane one zostały w wysokości 1843 tys. zł, które wykonano na kwotę 1647 tys. zł, to jest blisko 89,5% planu. Najwięcej wpływów, to jest 58%, czyli 955 tys., GUS uzyskał głównie z tytułu udostępniania danych statystycznych, interpretacji w zakresie klasyfikacji i nomenklatur oraz przygotowania informacji z wykorzystaniem rejestru REGON.

Jeśli chodzi o wydatki budżetowe, to plan wydatków po zmianach na koniec 2021 r. ukształtował się na poziomie 726 148 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej był wyższy o 157 814 tys. zł. Natomiast w stosunku do ustawy budżetowej po nowelizacji był wyższy o 126 680 tys. zł, to jest o nieco ponad 21%. Wykonanie wydatków budżetowych wyniosło 721 528 tys. zł, w tym wydatki niewygasające z upływem ubiegłego roku to była kwota 9985 tys. zł, co ogółem stanowiło 99,4% planu po zmianach.

Jeżeli chodzi o strukturę wydatków według rodzajów, to te najważniejsze wydatki to te związane z zatrudnianiem pracowników. Stanowiły one blisko 62% i wyniosły 440 031 tys. zł. Wśród tych wydatków były wydatki na wynagrodzenia, wszelkie składki, wpłaty na PPK, na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Druga kategoria to wydatki tak zwane rzeczowe, które stanowiły nieco ponad 22% wydatków ogółem, w wysokości nieco ponad 157 000 tys. zł. Na uwagę zasługuje jeszcze pozycja dotacji i subwencji. Były to środki w wysokości prawie 76,5 mln zł. Były przeznaczone na dotacje dla gmin w związku z przeprowadzeniem w ubiegłym roku narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań. Stanowiły one blisko 11% wydatków. Ostatnia pozycja, która wymaga wskazania, to wydatki majątkowe, które wyniosły nieco ponad czy blisko 14,3 mln zł i stanowiły 2% wydatków ogółem.

Jeżeli chodzi o wydatki budżetu środków europejskich, to plan po zmianach tego budżetu wyniósł ogółem 52 927 tys. zł i w porównaniu do ustawy budżetowej został zwiększony o 17 520 tys. zł. Wykonanie tych wydatków wyniosło nieco ponad 51 mln, co daje wykonanie wysokości 96,5% planu po zmianach. Niewykorzystanie wszystkich środków w zakresie programów operacyjnych w ramach wydatków na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń wynika z oszczędności związanych z nieobecnością pracowników, jak również z oszczędności powstałych w opłacaniu składek ZUS oraz Funduszu Pracy, jak również rezygnacji pracowników z uczestnictwa w PPK. Te wydatki budżetu środków europejskich były realizowane w trzech programach operacyjnych, a mianowicie, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko oraz Program Operacyjny Polska Cyfrowa. Łącznie było osiem projektów.

Jeżeli chodzi o wspomniane już wydatki niewygasające, to mówimy o kwocie 9985 tys. zł. Były to środki, które były ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów. Wydatki te dotyczyły wydatków na zakup nagród konkursowych w konkursie prezesa na najbardziej cyfrową gminę – to było związane z przeprowadzaniem narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań, jak również na zakupy inwestycyjne, na zakupy usług remontowych i wydatki inwestycyjne.

Jeśli chodzi o wynagrodzenia osobowe, to limit wynagrodzeń osobowych został ustalony wysokości 352 970 tys. zł, a następnie został zwiększony o fundusz motywacyjny do wysokości 370 585 tys. zł, to jest wzrost był o 17 615 tys. zł, to jest o 5%. Plan po zmianach wyniósł ogółem 379 385 tys. zł. Jeżeli chodzi o przeciętne zatrudnienie w ubiegłym roku to było ono niższe o 120 osób, to jest o 2,2% w stosunku do jeszcze poprzedniego roku, i wyniosło 5199 etatów, w tym pracownicy w korpusie służby cywilnej, 1 etat, w „erce" i pozostali pracownicy. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 6057 zł i w porównaniu do roku 20 wzrosło o 368 zł. Było to spowodowane zwiększeniem wynagrodzeń osobowych, nowelizacją ustawy budżetowej o ten wspomniany już fundusz motywacyjny, jak również przyznaniem środków dedykowanych na realizację zadań narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań, przy jednoczesnym spadku zatrudnienia w poszczególnych jednostkach służb statystyki publicznej. Natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe bez tak zwanej trzynastki wyniosło 5683 zł.

Teraz kilka słów o realizacji zadań związanych ze spisami. Ogółem w 2021 r. w naszym limicie było 120 000 tys. zł. Część środków była przeznaczona na opracowanie i udostępnianie wyników powszechnego spisu rolnego, który odbył się w 2020 r., a pozostała część na realizację prac przygotowawczych i przeprowadzenie narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań.

Jeżeli chodzi o spis rolny, to w ustawie budżetowej na realizację tych prac mieliśmy ogółem 5477 tys. zł. Wśród tych środków były środki pochodzące zarówno z budżetu państwa, jak i środki tak zwane grantowe, czyli z programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej. Na koniec ubiegłego roku plan po zmianach w zakresie środków budżetu państwa przeznaczonych na te prace wyniósł 3932 tys. zł i w stosunku do ustawy budżetowej zmniejszył się nieco o milion, natomiast wydatki były w łącznej kwocie 3757 tys. zł. Wykonanie tych wydatków było niższe od zaplanowanego przede wszystkim ze względu na niższe niż pierwotnie zakładano koszty promocji spisu, ale też związane z pracownikami, czyli z absencjami i z niższym, niż pierwotnie planowano, wykonaniem wynagrodzeń przez jednostki merytoryczne.

Jeżeli chodzi o narodowy spis powszechny ludności i mieszkań, to w ubiegłym roku łącznie mieliśmy kwotę – już, sekundkę – 232 496 tys. zł. Na tę kwotę składał się przyznany w ustawie budżetowej limit w wysokości 114 445 tys. zł, a potem ten limit był zwiększany środkami pochodzącymi z rezerwy celowej. To było 130 900 zł. Jeżeli chodzi o wykonanie tych wydatków, to było ono niższe od zaplanowanych. Wynikało to przede wszystkim z tego, iż spis przeprowadzaliśmy w warunkach pandemii, w warunkach COVID-owych, więc nie wszyscy rachmistrze tak zwani zewnętrzni zostali skierowani do wykonywania wywiadów w terenie. W związku z tym uzyskaliśmy tutaj pewne oszczędności.

Na zakończenie informacja dotycząca instytucji gospodarki budżetowej. W 2021 r. działało Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS. Przychody z tytułu prowadzonej działalności były określone w wysokości 5305 tys. zł, natomiast koszty funkcjonowania w kwocie 5280 tys. zł. Ze względu na złą sytuację ekonomiczną, która się jeszcze pogorszyła ze względu na stan pandemii, decyzją prezesa, było to zarządzenie, centrum zostało postawione w stan likwidacji. Otwarcie likwidacji nastąpiło z dniem 1 września ubiegłego roku, natomiast dzień ostatni to 31 grudnia. Likwidacji dokonano terminowo. Kwota zobowiązań ogółem w wysokości 1438 tys. zł została przejęta na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, który został podpisany już w styczniu tego roku. Te zobowiązania zostały uregulowane przez GUS, a środki zostały zabezpieczone w tegorocznym planie finansowym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o przedstawienie koreferatu przez panią przewodniczącą Gabrielę Masłowską. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Mam przyjemność po raz kolejny koreferować wystąpienie dotyczące sprawozdania z wykonania budżetu za 2021 r., Główny Urząd Statystyczny, część 58. Mam przyjemność dlatego, ponieważ jak zwykle w poprzednich latach, tak też i w tym roku wykonanie budżetu w tej części nie budzi żadnych zastrzeżeń. Uzyskało pozytywną opinię Najwyższej Izby Kontroli, z wyjątkiem drobnych niedociągnięć dotyczących niewłaściwej ewidencji należności oraz pomyłek w ewidencji księgowej, które NIK określiła jako nieistotne. Uzyskało pozytywną opinię NIK, ale także w opinii BAS jest rekomendacja o przyjęciu sprawozdania z wykonania budżetu.

To, co jest charakterystyczne dla tej części budżetowej, to fakt, że z roku na rok spadają dochody. Tak było również w roku poprzednim. Zostały one niewykonane. Mimo że były niższe o 115 tys. zł, i tak były niewykonane – były wykonane zaledwie w 89%. Ale to wiąże się ze zmianą w ogóle sytuacji, jeśli chodzi o preferencje w dostępie do danych statystycznych, czy też zmianą preferencji dotyczących zakupu wydawnictw, a tym samym sprzedaży wydawnictw i różnych usług ze strony GUS.

Natomiast wydatki były rzeczywiście wyższe, co było spowodowane… i jeszcze zwiększone w wyniku nowelizacji, potrzebą sfinansowania kosztów narodowego spisu powszechnego w 2021 r. Podstawowa część tych wydatków dotyczy działu 750. Tutaj głównie chodzi o wydatki bieżące, a w nich wydatki na wynagrodzenia, na zatrudnienie pracowników – to jest 72% wszystkich wydatków bieżących, o czym zresztą mówiła szczegółowo pani… prezes czy dyrektor? Czy pani minister? Nie wiem. Pani dyrektor, dobrze.

Jeśli chodzi o instytucje gospodarki budżetowej, to jest charakterystyczne dla tego roku, nastąpiła likwidacja Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS w Jachrance. Co roku ta instytucja jednostki budżetowej właściwie bilansowała koszty i przychody. Raczej nie było większych różnic. W związku z tym… Również w ubiegłym roku miała miejsce ta sytuacja, być może w bardziej jaskrawy sposób koszty były wyższe niż przychody z powodu pandemii, ale zastanawiające jest to, czy likwidacja na podstawie jednego roku pandemicznego tej instytucji gospodarki budżetowej nie przyniesie jakichś negatywnych skutków dla funkcjonowania Głównego Urzędu Statystycznego? Gdyby pani mogła, pani dyrektor, do tego się odnieść, bylibyśmy spokojni, że nie będzie to w kolizji z zadaniami GUS.

Jeśli chodzi o zatrudnienie, to również z roku na rok zmniejsza się zatrudnienie. Są duże fluktuacje w zatrudnieniu. W tamtym roku było ono niższe o 119 osób niż w poprzednim. Dotyczyło to również korpusu służby cywilnej, ale nie tylko. Tutaj jest pytanie, bo nastąpił wzrost wynagrodzeń 6,5% – niewielki, ale jednak. Czy więc mimo wszystko poziom wynagrodzeń w tej części jest decydującym czynnikiem powodującym tak dużą fluktuację kadr, czy są jakieś inne przyczyny? Jak państwo zamierzacie w tej sytuacji postępować z tym problemem?

Uważam, że sprawozdanie z wykonania budżetu w części 58 – Główny Urząd Statystyczny zasługuje na pozytywną rekomendację, zasługuje na przyjęcie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Rozumiem, że pani dyrektor teraz, w tym momencie, odpowie na to pytanie. Mam jeszcze pytanie do przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Czy państwu będzie wygodniej, jak będą omawiane poszczególne części, żebyście się państwo odnosili do tych poszczególnych części a później… czy do całości?

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

GUS jest odrębnie robiony przez inną jednostkę, więc niech oni się wypowiedzą.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dobrze, jak najbardziej, panie dyrektorze. W takim razie bardzo proszę panią dyrektor o ustosunkowanie się, a później Najwyższą Izba Kontroli. Proszę bardzo.

Dyrektor generalny Głównego Urzędu Statystycznego Anna Borowska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni państwo, jeśli chodzi o likwidację instytucji gospodarki budżetowej, to decyzja, która została podjęta o likwidacji tej jednostki, nie była decyzją tylko na podstawie tego ostatniego czy tych ostatnich dwóch lat pandemicznych, tylko dłuższego okresu, kiedy jednostka borykała się z problemami. Nie wiem, czy państwo wiecie, ale instytucja gospodarki budżetowej ma taki szczególny charakter – z jednej strony musi wypracować zysk, ale z drugiej strony jest jednostką sektora finansów publicznych. My, jako organ założycielski, nie mogliśmy kierować żadnych dodatkowych środków czy dotacji. W związku z tym sytuacja pandemiczna pogłębiła tę trudną sytuację, dlatego zapadła taka decyzja. Natomiast mogę zapewnić, że likwidacja tej jednostki nie spowoduje żadnych zakłóceń w funkcjonowaniu Głównego Urzędu Statystycznego.

Natomiast odpowiadając na drugie zagadnienie dotyczące wynagrodzeń i przywołanego przez panią poseł wzrostu wynagrodzeń o 6,5% w ubiegłym roku, chciałabym podkreślić – już o tym mówiłam w swoim wystąpieniu – że były to dodatkowe dedykowane środki na zadania związane z realizacją narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań. Te środki na ten rok mamy w szczątkowej ilości, ale za chwilę ich w ogóle nie będzie, więc ten wzrost był spowodowany tylko tymi dodatkowymi zadaniami. Oczywiście fluktuacja kadr w statystyce publicznej jest głównie spowodowana tym, że wysokość naszych wynagrodzeń absolutnie nie jest konkurencyjna w odniesieniu do innych czy to urzędów centralnych, czy to ministerstw. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

P.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Agnieszka Klimowicz:

Agnieszka Klimowicz, p.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 58 – Główny Urząd Statystyczny. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w czterech jednostkach: Głównym Urzędzie Statystycznym oraz w trzech urzędach statystycznych: w Gdańsku, Łodzi i Bydgoszczy.

Prezes GUS zgodnie z ustawą o finansach publicznych sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w części 58. Dane liczbowe dotyczące dochodów, wydatków i wynagrodzeń zostały zaprezentowane. Nie będę ich powtarzać, natomiast dodam, że w wyniku szczegółowego badania prawidłowości realizacji wydatków budżetu państwa stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z przepisami, planem finansowym oraz umowami na zadania służące realizacji celów jednostek statystyki publicznej.

W dwóch jednostkach, to jest w Urzędzie Statystycznym w Łodzi i Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy, stwierdzono nieprawidłowości w stosowaniu wewnętrznych procedur dotyczących zamówień publicznych. Nie wpłynęły one jednak na ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sporządzenia sprawozdań budżetowych za 2021 r. Sprawozdania łączne i jednostkowe wszystkich skontrolowanych jednostek zostały sporządzone prawidłowo i terminowo.

Badanie ksiąg rachunkowych przeprowadzono w Urzędzie Statystycznym w Łodzi. Stwierdzono, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujęto w księgach zgodnie z ustawą o rachunkowości z wyjątkiem trzech przypadków. Nieprawidłowości dotyczyły ujęcia dwóch wydatków na niewłaściwych paragrafach oraz jednego wydatku w niewłaściwym zadaniu, co zostało skorygowane przed końcem roku obrachunkowego. Ponadto w urzędzie nie prowadzono konta dla długoterminowych należności budżetowych, co skutkowało ewidencjonowaniem należności na niewłaściwym koncie.

To wszystko, dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram, proszę państwa, dyskusję w tej części budżetowej 58. Bardzo proszę.

Nie widzę żadnych zgłoszeń.

Tym samym, szanowni państwo, stwierdzam zakończenie omawiania wykonania części budżetowej części 58 – Główny Urząd Statystyczny.

Przechodzimy do części drugiej, a więc części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Bardzo proszę o przedstawienie referatu przez dyrektora generalnego w Ministerstwie Finansów. Bardzo proszę.

Dyrektor generalny Ministerstwa Finansów Katarzyna Szweda:

Bardzo dziękuję. Katarzyna Szweda, dyrektor generalny Ministerstwa Finansów. Panie przewodniczący, Szanowna Komisjo, szczegółowe dane dotyczące wykonania planu finansowego części 19 zostały przedłożone szanownej Komisji, dlatego pozwolę sobie przedstawić najważniejsze dane w formule skróconej. Jeśli chodzi o dochody budżetowe, to w ustawie budżetowej na 2021 r. po nowelizacji prognoza dochodów budżetowych dla części 19 wyniosła blisko 289 000 tys. zł. W 2021 r. zrealizowano dochody…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Mam gorącą prośbę o to, aby pani zbliżyła mikrofon, żebyśmy mogli słyszeć pani słowa. Bardzo prosimy, pani dyrektor.

Dyrektor generalny Ministerstwa Finansów Katarzyna Szweda:

W 2021 r. zrealizowano dochody budżetowe na poziomie ponad 331 000 tys. zł, co stanowiło 115% prognozy. Największy udział w zrealizowanych dochodach miały dochody uzyskane w dziale 758 – Różne rozliczenia, w kwocie 266 000 tys. zł, to jest 80% wykonanych dochodów ogółem. Podstawowymi źródłami wpływów w tym dziale były: odsetki od lokat terminowych w Narodowym Banku Polskim i Banku Gospodarstwa Krajowego, odsetki otrzymane od środków zgromadzonych na rachunku pomocniczym w Banku Gospodarstwa Krajowego w związku z konsolidacją środków publicznych, odsetki od depozytów sądowych, od środków depozytowych i odsetki od środków zgromadzonych na rachunku bankowym do płatności środków europejskich.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa, to w ustawie budżetowej na rok 2021 po nowelizacji wydatki budżetu państwa w części 19 określono na poziomie 8 200 000 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie około 66 mln. W 2021 r. w trakcie wykonywania budżetu plan wydatków uległ zmianie w następujący sposób. Plan zwiększono o 759 000 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa oraz zmniejszono o 94 000 tys. zł z przeniesieniem tych środków do poz. 72 i 73 rezerwy z przeznaczeniem na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania Covid-19. W wyniku tych zmian plan wydatków budżetu państwa na koniec 2021 r. w części 19 wyniósł blisko 8,9 mld zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie blisko 70 000 tys. zł. W roku 2021 w części 19 zrealizowano wydatki budżetu państwa na poziomie 8 800 000 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 76 500 tys. zł, co stanowi 100% planu wydatków po zmianach.

Wydatki przeznaczono na: dotacje i subwencje – 139 500 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych – 61 600 tys. zł, wynagrodzenia – 5 900 tys. zł, pochodne od wynagrodzeń – 907 000 tys. zł, pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych – 1 400 000 tys. zł, i wydatki majątkowe – 414 000 tys. zł. Największy udział w całości wydatków budżetu państwa stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników Ministerstwa Finansów i jednostek podległych, w tym wynagrodzenia związane z realizacją projektów Unii Europejskiej, łącznie 77% wszystkich wydatków.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu środków europejskich, to w ustawie budżetowej na rok 2021 po nowelizacji wydatki budżetu środków europejskich w części 19 określono na kwotę 28 000 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów operacyjnych. Są to następujące programy: Program Operacyjny Polska Cyfrowa, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój. W trakcie roku plan wydatków budżetu środków europejskich został zwiększony o 88 800 tys. zł z rezerwy celowej na finansowanie programów z budżetu środków europejskich. W wyniku tych zmian plan wydatków budżetu środków europejskich na koniec 2021 r. w części 19 wyniósł 116 800 tys. zł. Wykonanie wydatków ukształtowało się na poziomie 108 000 tys. zł, co stanowiło 92% planu po zmianach.

Jeśli chodzi o Fundusz Reprywatyzacji, który jest obsługiwany przez Ministerstwo Finansów, to w 2021 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości blisko 5,7 mld zł, co stanowiło 95% planu po zmianach. Głównie są to przychody z tytułu nieodpłatnego otrzymania skarbowych papierów wartościowych, a także odsetki od udzielonych pożyczek i środków zgromadzonych na rachunku bankowym funduszu. Ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości blisko 2,2 mld zł, co stanowiło 94% planu po zmianach. W szczególności były to wydatki na nabywanie i obejmowanie przez Skarb Państwa akcji w spółkach oraz wydatki związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa zasądzonych wyrokami.

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, proszę o opinię pozytywną.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę pana posła Marcina Porzucka o przedstawienie koreferatu. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Mam zaszczyt przedstawić koreferat w zakresie wykonania budżetu państwa w roku 2021 w części 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe. Sprawozdanie z wykonania budżetu w zakresie części 19 w sposób przejrzysty i rzetelny ukazuje realizację dochodów i wydatków w tej części, a ich wykonanie na zaprezentowanym w sprawozdaniu poziomie daje podstawę do wydania pozytywnej opinii i przyjęcia tego sprawozdania. Bardzo serdecznie dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Jeszcze raz dziękuję. Jeszcze raz zapytam pana dyrektora z Najwyższej Izby Kontroli. Panie dyrektorze, czy omawiamy całość Ministerstwa Finansów i dopiero później będą przedstawione wyniki kontroli i państwa ocena, czy poszczególne części – jak państwu będzie wygodniej?

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Dla nas to nie ma znaczenia. To państwo zdecydują, w jaki sposób mamy to prezentować. Mogę na przykład po tej części się wypowiedzieć, a później wszystkie razem albo wszystko razem. To państwo decydują, jak to ma być.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Mam tego świadomość, niemniej jednak chciałem zapytać, jak państwu będzie wygodniej. Dobrze, to w takim razie omówmy wszystkie części dotyczące Ministerstwa Finansów, później zostawimy sobie jeszcze Polską Agencję Nadzoru Audytowego na osobną część. Kończymy najpierw całość Ministerstwa Finansów, a później państwo się wypowiecie.

W takim razie bardzo proszę o zaprezentowanie stanowiska ze strony Ministerstwa Finansów do części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, część 77 obejmuje dochody podatkowe, część dochodów niepodatkowych oraz dochody pochodzące z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową. Ogółem wykonanie tych dochodów w części 77 wyniosło 453 341 149 tys. zł, czyli nominalnie o 2,1% więcej w stosunku do prognozy zapisanej w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2021. A jeżeli chodzi o wzrost nominalny w stosunku do pierwotnej ustawy budżetowej, to ten wzrost sięgnął 19,4%.

Najistotniejsza pozycja wśród dochodów w części 77 to dochody podatkowe i inne wpłaty. Warunki gromadzenia dochodów budżetowych w 2021 r. były już bardziej korzystne niż te, które mieliśmy w roku 2020, kiedy to otoczenie gospodarcze było zdeterminowane przez pandemię COVID. Najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się dochodów budżetu państwa w 2021 r. była właśnie sytuacja makroekonomiczna. Po okresie recesji w 2022, w roku 2021 zanotowano wzrost PKB w ujęciu realnym o 5,9%. W 2021 r. zaobserwowano również znaczące przyspieszenie tempa wzrostu PKB w ujęciu nominalnym.

Na warunki gromadzenia dochodów budżetowych, obok sytuacji makroekonomicznej, wpływ miały również wprowadzone w 2021 r. lub w latach poprzednich zmiany systemowe. I tak w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych na poziom dochodów państwa w 2021 r. wpłynęło przedłużenie terminów przekazania do Urzędu Skarbowego zryczałtowanego podatku dochodowego oraz zaliczek na podatek dochodowy, m. in. z wynagrodzenia z pracy oraz umów cywilnoprawnych. W zakresie podatku dochodowego od osób prawnych było to wprowadzenie przepisów regulujących rozbieżności w kwalifikacji struktur hybrydowych, podwyższenie z 1000 tys. euro do 2000 tys. euro limitu bieżących przychodów uprawniających do skorzystania z 9-procentowej stawki PIT, objęcie również spółek komandytowych podatkiem CIT.

Z kolei w podatku akcyzowym od paliw silnikowych z dniem 1 stycznia 2021 r. wprowadzono obniżkę stawek akcyzy na paliwa silnikowe o 6 zł za 1000 litrów lub kilogramów w porównaniu do poziomu stawek obowiązujących od 1 marca do 31 grudnia 2020 r. W 2020 r. mieliśmy do czynienia z obniżkami stawek akcyzy na paliwa silnikowe. Od 1 stycznia do 29 lutego 2020 r. obowiązywały obniżone o 3 zł w porównaniu z 2019 r. stawki akcyzy na paliwa silnikowe, a następnie wprowadzono dodatkową obniżkę o 17 zł funkcjonującą od 1 marca do końca 2020 r. O analogiczne kwoty podwyższono z kolei opłaty paliwowe na paliwa silnikowe. Zmniejszone więc zostały dochody budżetowe, a o tę samą kwotę zasilone dochody Funduszu Drogowego.

Zmiany w zakresie podatku od towarów i usług to głównie kontynuacja wcześniej podjętych zmian mających na celu uszczelnienie systemu podatkowego w latach 2018-2019. Od 1 lipca 2021 r. wprowadzono regulacje dotyczące tak zwanego pakietu „VAT e-commerce", którego celem jest uszczelnienie VAT w sektorze handlu elektronicznego.

W trakcie roku 2021 w związku z tym, że dochody budżetu państwa kształtowały się na poziomie wyższym, niż zakładano w harmonogramie realizacji ustawy budżetowej na rok 2021, biorąc również pod uwagę korzystniejsze, niż pierwotnie planowano prognozy makroekonomiczne, podjęto decyzję o nowelizacji ustawy budżetowej. Rada Ministrów 21 września 2021 r. przyjęła projekt znowelizowanej ustawy. Następnie po przeprocedowaniu przez obie izby parlamentu ustawa została podpisana przez pana prezydenta w dniu 18 października.

Główną przyczyną zwiększenia prognozy dochodów podatkowych były obserwowane wysokie wpływy z podatku VAT i CIT, w mniejszym może stopniu z podatku PIT i podatku akcyzowego. Dodatkowo w nowelizacji przyjęto znacząco wyższą prognozę dochodów z podatku od wydobycia niektórych kopalin i podatku od sprzedaży detalicz-

nej. W znowelizowanej ustawie budżetowej uaktualniono również wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego.

Tak jak już powiedziałem, wykonanie razem to 453 341 149 tys. zł. Z tego może takie najważniejsze pozycje to: podatek od towarów i usług – 215 733 975 tys. zł, podatek akcyzowy – 75 798 033 tys. zł, podatek dochodowy od osób fizycznych – 73 606 199 tys. zł, podatek dochodowy od osób prawnych – 52 373 758 tys. zł.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, proszę o przyjęcie pozytywnej opinii do wykonania części 77. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Proszę pana przewodniczącego Janusza Cichonia o przedstawienie koreferatu.

Poseł Janusz Cichoń (KO):

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam trochę kłopot, przyznam, po naszym poprzednim posiedzeniu, na którym omawialiśmy sprawozdanie z działalności NIK, ponieważ w gruncie rzeczy, jak analizuję część 77 budżetu, to fakty wskazują na to, że powinniśmy przyjąć pozytywną opinię, ale wiemy już z doświadczenia, że fakty tu nie mają specjalnie znaczenia, a wręcz odwrotnie – tym gorzej dla faktów. Może powinienem wobec tego zmienić to swoje nastawienie i zakładać, że powinniśmy przyjąć opinię negatywną. Nie mam takiej natury, ale bardzo też proszę i apeluję do wszystkich członków Komisji, żebyśmy w sposób merytoryczny podchodzili do zagadnień, za których koreferowanie odpowiadamy.

Teraz, przechodząc do tej opinii – będę chciał uniknąć powtórzeń – kluczowa kwestia to wykonanie w stosunku do pierwotnego planu budżetu dochodów podatkowych. One są tutaj najistotniejsze: 119,6% – wzrost o 19,6%, po nowelizacji to jest 2,2%. Generalnie, można powiedzieć, że te dochody w ubiegłym roku były już w dużej mierze napędzane inflacją. Wystarczy spojrzeć, że ten najistotniejszy z punktu widzenia dochodów podatkowych parametr makroekonomiczny to jest spożycie prywatne. Ono wzrosło w ujęciu nominalnym, a dochody budżetowe przecież również ewidencjonujemy w takiej formule. 11,7% – o tyle wzrosło spożycie prywatne. A w ubiegłym roku mieliśmy do czynienia ze spadkiem konsumpcji prywatnej o ponad 3%.

Najistotniejsze, jeśli chodzi o kształtowanie się wpływów, były – jak powiedział pan minister – podatki CIT i VAT. Tu mamy do czynienia z tą dynamiką czy ze wzrostem w stosunku do pierwotnego planu. Jeśli chodzi o CIT to jest 41,3%, w VAT – 19,2%. Poza tymi kwestiami, które omawiał pan minister, podkreślić należy, że w jednym i drugim przypadku, i w CIT i w VAT istotną rolę, jeśli chodzi o kształtowanie się tych dochodów, miały tarcze finansowe. One nie dość, że poprawiały płynność firm, to jednocześnie mobilizowały i wymuszały poprawność, jeśli chodzi o wywiązywanie się z zobowiązań podatkowych. Ta skłonność do wywiązywania się była zdecydowanie większa niż w latach ubiegłych.

Drugi element dość istotny, którego nie dostrzegłem w omówieniu, to zapaść inwestycyjna, z jaką mamy w dalszym ciągu do czynienia. Trochę te inwestycje odbiły, ale niestety, w dalszym ciągu kształtują się na bardzo niskim poziomie. A te niższe inwestycje to wyższe zyski z jednej strony i brak zwrotów VAT. To w sensie dochodów podatkowych są impulsy pozytywne.

Szokuje w sumie to, co się wydarzyło, jeśli chodzi o podatek od wydobycia niektórych kopalin. Tutaj to niedoszacowanie tego dochodu jest porażające, rzekłbym. Wzrost cen zdecydował o tym, że tak się to ukształtowało. Pytanie, czy rzeczywiście byliśmy tak bezradni, jeśli chodzi o prognozowanie?

Podatek od sprzedaży detalicznej. Prognoza również bardzo mocno odbiega od wykonania. Przymierzaliście się do tego podatku przez ładnych parę lat. Od 1 stycznia zaczął obowiązywać i wykonanie na poziomie 180% – 80% więcej w stosunku do pierwotnego zapisu.

Wracam do konkluzji. Sprawozdanie z wykonania budżetu w części 77 zasługuje na ocenę pozytywną i o nią wnoszę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Przechodzimy, szanowni państwo, do podpunktu czwartego – dochody budżetu środków europejskich. Proszę o przedstawienie referatu ze strony Ministra Finansów i poproszę pana posła Dariusza Rosatiego o przygotowanie koreferatu. Panie ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w ustawie budżetowej na 2021 r. już po nowelizacji w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody w wysokości łącznej 80 475 876 tys. zł. W 2021 r. zrealizowano dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 73 548 041 tys. zł, co stanowiło 91,4% planu ujętego w ustawie budżetowej. Zrealizowane dochody związane były z realizacją zadania rozliczenia płatności końcowych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013. Tutaj kwoty może nie były duże, ale pozwolę sobie je przytoczyć: trzy regionalne programy operacyjne – 651 tys. zł, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 273 tys. zł, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej – 5186 tys. zł.

Ale już perspektywa finansowa 2014-2020, która była realizowana, można powiedzieć, właśnie w tych latach, o których mówiłem, ale tu jeszcze mamy rozliczenia i płatności. I tu już na przykład w 16 regionalnych programach operacyjnych mówimy o kwocie 19 965 394 tys. zł, Program Operacyjny Polska Cyfrowa – 2 239 594 tys. zł, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – 6 844 512 tys. zł, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 15 388 892 tys. zł, Program Operacyjny Power – 3 106 484 tys. zł, Program Polska Wschodnia – 773 723 tys. zł, Program Operacyjny Rybactwo i Morze – 262 737 tys. zł, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa – 288 463 tys. zł, Instrument „Łącząc Europę" – 2 967 101 tys. zł. Do tego oprócz jeszcze perspektyw finansowych dochodzą środki z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021 w wysokości 99 656 tys. zł, Norweskiego Mechanizmu Finansowego w wysokości 189 710 tys. zł oraz Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 21 415 675 tys. zł.

W ustawie budżetowej na rok 2021 zaplanowano deficyt środków europejskich na kwotę 6 864 846 tys. zł, ostatecznie osiągnięto nadwyżkę na poziomie 660 541 tys. zł, zrealizowane wydatki ze środków europejskich wyniosły bowiem 72 887 500 tys. zł w stosunku do zaplanowanych 87 340 722 tys. zł, co stanowiło wykonanie wydatków na poziomie 83,45%.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zwracam się o przyjęcie wykonania części 87, czyli Dochody budżetu środków europejskich, i o przyznanie pozytywnej opinii. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Bardzo proszę o wygłoszenie koreferatu ze strony pana posła Dariusza Rosatiego. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Dariusz Rosati (KO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, omawiając część 87 budżetu – Dochody budżetu środków europejskich, trzeba przede wszystkim wskazać, że są to pozycje, które w momencie planowania budżetu obarczone są sporą niepewnością, ponieważ ich wykonanie, jeśli chodzi o dochody, zależy od tempa i kalendarza uwalniania środków przez Komisję Europejską na podstawie dokumentów przedstawionych przez krajowych dysponentów tych środków. W związku z tym tutaj wszystko zależy od tego, w jakim tempie realizowane są projekty europejskie. W takim również tempie z odpowiednim opóźnieniem wpływają pieniądze z budżetu Unii Europejskiej. Rzeczywiście, plan opiewał na 80 473 000 tys. zł. Nie został wykonany. Wykonanie wyniosło 73 548 000 tys. zł, czyli mamy, powiedzmy, niedowykonanie w wysokości ok. 7 000 000 tys. zł, czyli mniej więcej 8,5% planowanego poziom dochodów.

To nie jest wyjątkowa sytuacja. W poprzednich latach mieliśmy też dość spore odchylenia od zaplanowanego budżetu, jeśli chodzi o dochody. Największe były w 2019 r., kiedy prawie jedna trzecia dochodów nie wpłynęła do Polski. Z kolei w ubiegłym roku mieliśmy nadwyżkę, jeśli chodzi o wykonanie dochodów. Zatem tutaj to nie jest sprawa, która budzi jakiś szczególny niepokój.

Natomiast gdy spojrzymy na szczegółowy podział tych dochodów pomiędzy poszczególne programy operacyjne, centralne i regionalne, to widzimy dość zróżnicowany stopień wykorzystania tych dochodów. Trzeba zwrócić uwagę przede wszystkim, że największy jakby brak dochodów wystąpił w programie krajowym Infrastruktura i Środowisko, gdzie rzeczywiście zrealizowane dochody były o ponad 3,5 mld niższe od planowanych. Można się zastanowić nad przyczynami tego niskiego wykonania planu. Być może to było związane ze skutkami walki z pandemią, w tym z lockdownami. Nie wiem, ale dobrze byłoby, gdyby pan minister udzielił informacji na ten temat.

Pozostałe programy operacyjne właściwie utrzymywały dochody zbliżone do zaplanowanych. Nieco niższe od planu były dochody w zakresie Programu Operacyjnego Polska Wschodnia – mniej więcej o 100 mln zł, i Programu Operacyjnego Edukacja Wiedza Rozwój – o około 250 mln zł. Z kolei w pozostałych programach operacyjnych, przede wszystkim Polska Cyfrowa, dochody były wyższe niż planowane.

Jak spojrzymy na regionalne programy operacyjne, to również widzimy taki zróżnicowany bardzo stopień wykonania. Średnio wszystkie regionalne programy operacyjne, jak weźmiemy sumę tych dochodów, to zanotowały wykonanie dochodów nieco niższe od planu o ok. 1,2 mld zł. Część województw wykonała z nadwyżką te plany, przede wszystkim woj. zachodniopomorskie, kujawsko-pomorskie, lubuskie i lubelskie, a część województw nie była w stanie zrealizować tych dochodów. Należą do nich woj. pomorskie, podkarpackie, świętokrzyskie i wielkopolskie.

Ale tak, jak powiedziałem, te wszystkie odchylenie od planu nie odbiegają od pewnej ogólnej jakby średniej z ostatnich lat. Właściwie powinniśmy tylko zastanawiać się, czy one oznaczają wyłącznie przesunięcie w czasie przyjścia tych dochodów, to znaczy, na przykład zwłaszcza te inwestycyjne, na finansowanie inwestycji, czy te środki przyjdą, czy może już przyszły po 1 stycznia 2022 r. one mogły być planowane, że wpłyną do Polski jeszcze w ubiegłym roku, ale być może ze względu na opóźnienie w przekazywaniu do Komisji odpowiednich dokumentów, one przyjdą. Jeżeli pan minister mógłby powiedzieć, jak wygląda sytuacja w tym zakresie, to byłbym wdzięczny. Ale ogólnie, podsumowując, podzielam wniosek pana ministra, aby Komisja zaopiniowała pozytywnie wykonanie budżetu w zakresie części 87 – Dochody budżetu i środków europejskich. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Do tej części chciała zadać pytanie pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Panie przewodniczący, jeden koreferat w zakresie dochodów pana przewodniczącego Cichonia i pana posła Rosatiego w części 87 – Dochody z budżetu środków Unii Europejskiej (wydatkowanie) przyjęłam jako pełne spektrum pokazujące, gdzie jesteśmy. Ale mam uprzejmą prośbę do pana ministra, bo jeżeli realizujemy wydatkowanie środków z Unii Europejskiej i realizowane są programy krajowe i programy regionalne, to jesteśmy w perspektywie 2013-2020 i mamy realizację, czyli „n+3”, do 2023 r. Rozumiem, że w 2021 r. nie było wydatkowanych żadnych środków europejskich. Chciałabym zapytać, ile w poszczególnych programach jest wolnych środków? Uprzejmie proszę o odpowiedź na piśmie, ale gdyby był to termin przyszłego tygodnia, to byłoby miło. Na piśmie. Jak zagwarantujemy realizację „n+3”, zostaną zrealizowane wszystkie wydatki w ramach perspektywy finansowej?

Drugie pytanie jest o budżet środków europejskich. Kiedy KPO? Poproszę, jaką państwo macie prognozę na dzisiaj, bo one nie wpłynęły w ubiegłym roku, i dlatego pytam, kiedy można się ich spodziewać, bo czekaliśmy.

Moje ostatnie pytanie. Na jakim etapie zaawansowania są rozmowy dotyczące programów kolejnej perspektywy 2020-2027? Żadne euro… My wiemy. Mój głos jest w tej chwili merytoryczny. My wiemy, że trwa przygotowanie. Chciałabym zapytać, na jakim etapie państwo w 2021 r. byli przygotowani i jak, bo to, powiedziałabym, ocena budżetu funkcjonalna, ta taka punktowa. Jak państwo byli przygotowani i jak państwo planujecie,

kiedy zostaną uruchomione pierwsze środki w nowej perspektywie 2020-2027, bo one są potrzebne?

Pierwsze może być na piśmie, o dwa kolejne poprosiłabym o odpowiedź teraz.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. W takim razie, panie ministrze, jak mogę, to proszę o odpowiedź.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odpowiadając na te pytania, po pierwsze, chciałbym zwrócić uwagę na rzecz następującą, że jeżeli chodzi o poprzednią perspektywę, zakontraktowane mamy 98,32%. Nie widzę tutaj zagrożenia braku realizacji poprzedniej perspektywy.

Jeżeli chodzi o to, o co pytał pan profesor Rosati, to rzeczywiście były pewne opóźnienia z inwestycjami infrastrukturalnymi w związku z COVID-em, ale można powiedzieć, że spore wnioski o płatności zostały przedłożone pod koniec tamtego roku. Zatem myślę, że to już jest kwestia tego, że są już na bieżąco realizowane. Zostało przesunięcie czasowe, zwłaszcza z tego programu, na który pan profesor zwracał uwagę. To jest tutaj znamienne. Niemniej jednak to jest tylko przesunięcie w czasie i tak, jak powiedziałem, pod koniec ubiegłego roku zostały już złożone pewne wnioski o płatności.

Co do kwestii tego, kiedy się spodziewamy środków, myślę, że będzie to jeszcze ten rok. Nie powiem w tej chwili, ile z tego, ale mogę powiedzieć, że umowa partnerstwa jest już na takim ostatnim etapie procedowania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, przechodzimy do części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna, i część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 16, 19, 21, 36, 44, 46, 54, 56, 60 i 71. Bardzo proszę, pani ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w roku 2021 rezerwa ogólna została zaplanowana na kwotę 500 000 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej została zwiększona do kwoty 600 000 tys. zł, z czego rozdysponowano niemal całą kwotę, to jest 99,9% planu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, rezerwą ogólną dysponuje Rada Ministrów, a także prezes Rady Ministrów, jeśli finansowanie bądź dofinansowanie zadania nie przekraczało kwoty 10 000 tys. zł, oraz Minister Finansów do kwoty 2000 tys. zł. I tak w roku 2021 dokonano podziału rezerwy ogólnej na zarządzenie prezesa Rady Ministrów na kwotę 467 960 tys. zł, oraz wskutek uchwał Rady Ministrów na kwotę 132 040 tys. zł. Szczegółowy podział środków z rezerwy ogólnej, bo tych decyzji było tam wiele, dla poszczególnych dysponentów i również z wyodrębnieniem, na jakie zadania to zostało przeznaczone, został zaprezentowany w materiale pisemnym przedłożonym Wysokiej Komisji.

Przechodząc do omówienia poszczególnych pozycji rezerw celowych, chciałbym zwrócić uwagę na rzecz następującą, że jeżeli występowały w 2021 r. jakieś oszczędności na rezerwach – tu się mogę powtarzać – to były one blokowane i przenoszone na Fundusz Przeciwdziałania Covid. Rok 2021 był rokiem, w którym jeszcze stosunkowo mocno zmagaliśmy się z falami pandemii.

I tak, rezerwa w poz. 16, czyli Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa, została zaplanowana w wysokości 585 593 tys. zł. W wyniku nowelizacji zwiększono tę kwotę do kwoty 1 257 802 tys. zł. W trakcie roku budżetowego rozdysponowano kwotę 1 257 380 tys. zł. Były to kwoty głównie przeznaczone na, po pierwsze, zapłatę do budżetu Unii Europejskiej skutków finansowych niektórych spraw spornych dotyczących tradycyjnych środków własnych, tak zwanych opłat celnych, w wysokości ponad 671 000 tys. zł, uregulowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa w zakresie świadczeń na rzecz osób fizycznych, równoważników i pozostałych należności dla policjantów oraz wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem jednostki – 115 833 tys. zł, uregulowanie należności wynikających z wyroków sądowych – ponad 46 mln, wypłaty odszkodowań za wywłaszczenie i przejęcie przez Skarb Państwa nieruchomości – ponad 35 mln zł, odszkodowania z prawomocnych wyroków sądo-

wych i decyzji administracyjnych – 31 684 tys. zł, odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzęta między innymi w uprawach rolnych – 16 186 tys. zł.

Dodatkowo należy zauważyć, że zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych z 1 października 2021 r. w trakcie roku utworzona została rezerwa na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa w wysokości 1 000 000 tys. zł. Środki tej rezerwy rozdysponowano w kwocie 894 495 tys. zł z przeznaczeniem głównie na uregulowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa w zakresie świadczeń wypłaconych funkcjonariuszom zwolnionym ze służby, składek zdrowotnych, świadczeń na rzecz osób fizycznych oraz równoważników dla policjantów oraz wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem jednostki – 505 160 tys., pokrycie wpłat do budżetu Unii Europejskiej z tytułu tradycyjnych zasobów własnych – jest to 166 475 tys. zł, sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa – 34 215 tys. zł, sfinansowanie zobowiązań wymagalnych wobec ZUS z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osób duchownych 29 932 tys. zł, wypłaty odszkodowań za wywłaszczone i przejęte przez Skarb Państwa nieruchomości na kwotę 20 591 tys. zł.

Następną pozycją rezerw była w rezerwa pozycji 19 przeznaczona na zmiany organizacyjne i nowe zadania. Została zaplanowana w kwocie 5165 tys. zł. W trakcie roku budżetowego z tej kwoty nieduża kwota została wykorzystana, bowiem 4834 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na polecenie prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy w pozycji 72 na wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania Covid.

Następna pozycja rezerwy to 21 – na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i inne ekwiwalenty. Została zaplanowana w wysokości 4000 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki zostały zablokowane w wysokości 2560 tys. zł i przeniesione na Fundusz Przeciwdziałania Covid.

Jeżeli chodzi o następną pozycję rezerwy – 36, to środki na realizację programów poręczeniowo-gwarancyjnych oraz innych programów wspieranych gwarancjami Skarbu Państwa. Tu została zaplanowana kwota 1 200 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o wykorzystanie tej kwoty, to środki w wysokości 420 000 tys. zł zostały zablokowane i przeznaczone na utworzenie nowej pozycji rezerwy, a mianowicie zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa w pozycji 71 i 71. Zatem po zmianach plan wyniósł 774 874 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości i zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych z 15 września zwiększono z tej rezerwy część oświatową subwencji ogólnej o 130 057 tys. zł. Zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych z 16 września, przekazano na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt dla Inspekcji Weterynaryjnej oraz dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich 600 000 tys. zł. Zgodnie z opinią Komisji Finansów Publicznych w sprawie zmiany przeznaczenia rezerw celowych z dnia 29 września 2021 r., przeznaczono 44 800 tys. zł na podjęcie działań wynikających z ASF.

Następna pozycja rezerwy to pozycja 44 – na dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym środki na odbudowę dochodów budżetu państwa i zadania związane z poprawą finansów publicznych. Rezerwa została zaplanowana na poziomie 1 784 647 tys. zł w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez poszczególnych dysponentów. W trakcie roku budżetowego środki z rezerwy w wysokości 587 524 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy w pozycji 72 na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania Covid. Zatem ten plan został zmniejszony do 1 197 123 tys. zł. Głównymi pozycjami wykorzystania tej kwoty były realizacja programu wieloletniego „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej" na kwotę 251 055 tys. zł, zadania związane z poprawą finansów publicznych – 204 900 tys. zł, sfinansowanie zadań i projektów związanych z uszczelnianiem i uproszczeniem systemu podatkowego – 88 347 tys. zł, sfinansowanie programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 – 80 000 tys. zł, budowa i modernizacja wałów przeciwpowodziowych i ubezpieczenie brzegów Wisły oraz przebudowę koryta rzeki Drama, a także na usuwanie szkód powstałych na południu kraju w lipcu 2021 r. – 32 904 tys. zł.

Rezerwa w pozycji 46 dotyczy zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych. Została zaplanowana w wysokości 16 000 tys. zł. Środki tej rezerwy rozdys-

ponowano w pełnej wysokości zgodnie z przeznaczeniem rezerwy głównie dla Służby Celno-Skarbowej w kwocie 7882 tys. zł. Ponadto dla Straży Granicznej przeznaczono 3698 tys. zł, dla Policji – 4420 tys. zł.

Następna pozycja – 54, czyli środki na wypłatę odszkodowań przez wojewodów za nieruchomości pozyskiwane pod gazociągami oraz pod inwestycje w sektorze naftowym. W trakcie roku budżetowego środki z tej rezerwy w kwocie 400 tys. zł zostały zablokowane, następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na wpłatę do rezerwy związanej z Funduszem Przeciwdziałania Covid. Zatem do rozdysponowania pozostało 990 tys. zł. Te środki zostały rozdysponowane w pełnej wysokości i przeznaczone na wypłaty odszkodowań za nieruchomości pozyskiwane pod budowę gazociągów na podstawie przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu.

Pozycja 56, czyli na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania, została zaplanowana na poziomie 1 160 639 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 317 007 tys. zostały zablokowane i przesunięte na Fundusz Przeciwdziałania Covid. Ponadto środki w wysokości 180 000 zł zostały przekazane i przeznaczone na utworzenie nowej pozycji rezerwy, czyli zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa. Plan rezerwy po powyższych zmianach wyniósł do wykorzystania 658 632 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości z przeznaczeniem na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w wojewódzkich powiatowych stacjach sanitarno-epidemiologicznych – ponad 100 mln zł, realizację zadań Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 – 69 311 tys. zł, organizację 11. Sesji Światowego Miejskiego Forum w Katowicach w roku 2022 – 62 196 tys. zł, zadania wspierające rozwój mieszkalnictwa, w tym dla krajowego zasobu nieruchomości – 49 303 tys. zł, realizację programu e-dowód 2.0 dotyczącego wdrożenia drugiej cechy biometrycznej w dowodzie osobistym – 25 635 tys. zł, sfinansowanie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w latach 1936-1956 w kwocie 20 300 tys. zł.

Następna rezerwa w poz. 60 to rezerwa na przygotowanie i przeprowadzenie powszechnego spisu rolnego oraz narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań. Rezerwa ta została zaplanowana w kwocie 227 083 tys. zł. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 58 594 tys. zł zostały zablokowane, a następnie na podstawie polecenia prezesa Rady Ministrów przeznaczone na utworzenie rezerwy na w na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania Covid. Plan rezerwy po takiej zmianie wyniósł właśnie tej pozycji 168 489 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości na sfinansowanie kosztów realizacji zadań, prac przygotowawczych oraz na przeprowadzenie narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zwracam się z uprzejmą prośbą o przyjęcie pozytywnej opinii co do wykonania tych pozycji rezerw celowych i rezerwy ogólnej, które były tu przedmiotem omówienia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze, za bardzo dogłębne przedstawienie tych wszystkich rezerw i części. Pani Gabriela Masłowska, pani poseł z koreferatem dla tej części. Pani przewodnicząca, proszę bardzo.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Jeśli chodzi o rezerwy celowe, to mamy bardzo ułatwioną sytuację, bo jak zwykle pan minister bardzo szczegółowo omówił każdą rezerwę. Dokładnie śledziłam wypowiedź pana ministra z otrzymanymi przez nas materiałami i nie wymaga to żadnego uzupełnienia. Mam tylko pytanie, czy rezerwa celowa 71 również była omówiona przez pana ministra? Była, tak? Akurat mi umknęła.

Jeśli chodzi o rezerwę ogólną, to proszę państwa, tak jak w poprzednim roku, rezerwa ogólna uległa zwiększeniu. W 2021 r., po zmianach wyniosła 600 000 tys. zł, co stanowiło 0,11% wydatków ogółem budżetu państwa. Pamiętamy, że limit dopuszczony ustawą

o finansach publicznych to jest 0,2%, a więc mimo wzrostu mieściła się ona w limicie. W związku z tym, że… Można jeszcze jedynie dodać, że ta rezerwa została wykorzystana, jak wiemy, w drodze przeniesień na zadania i jej kwota wynosiła 581 609 tys. zł. To stanowiło 96,9% planu po zmianach. To więc jest stopień wykorzystania tej rezerwy.

Jedna kwota istotna jest w budżetach wojewodów. Wykorzystanie rezerwy wynosiło 139 mln z kawałkiem. Natomiast druga ważna kwota to jest rozdysponowanie rezerwy 442 092 tys. zł – to nastąpiło w pozostałych 24 częściach budżetowych i było zgodne z planowanym w uchwałach Rady Ministrów i zarządzeniach prezesa Rady Ministrów. Kwotowo największe pozycje dotyczyły Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, spraw wewnętrznych, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, szkolnictwa i nauka, kultury fizycznej, spraw zagranicznych, budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, zdrowia, Agencji Wywiadu.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 81. W związku z tym należy rekomendować przyjęcie sprawozdania w przedmiotowym zakresie dotyczącym zarówno w części 81 – Rezerwa ogólna, jak też części budżetowej 83 – Rezerwy celowe.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie, pani przewodnicząca…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jeszcze jesteśmy w 16, tak?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Jesteśmy w części, pani przewodnicząca, 85. Teraz będziemy do niej przechodzić, po tym…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Teraz 85?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak, teraz będziemy przechodzić do 85.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale można mieć pytania do 16?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Teraz będziemy przechodzić do części budżetowej 85 – Budżet wojewodów. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, część 85 to budżety wojewodów. W dziale 756 – Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, wykonanie ukształtowało się następująco. W znowelizowanej ustawie budżetowej nie były planowane dochody. W ramach tego działu zrealizowano dochody w wysokości 39 tys. zł. Środki te pochodziły z tytułu zwrotu dotacji nienależnie pobranej.

Wydatki w ramach tego działu również nie były planowane. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w rezerwie celowej plan wydatków został zwiększony o łączną kwotę 7482 tys. zł, zrealizowany w wysokości zwiększenia, z przeznaczeniem na zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody w kwocie 6113 tys. zł oraz w związku ze zwolnieniem z podatku rolnego, leśnego, od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego w kwocie 1368 tys. zł.

Odnosząc się do działu 758 – Różne rozliczenia, należy wskazać, że w tym dziale zostały zrealizowane dochody w wysokości 436 tys. zł, które stanowiły głównie wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem pewnych procedur. Wydatki w znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2021 zostały zaplanowane w kwocie 155 597 tys. zł. W trakcie realizacji budżetu plan został zmieniony. Te zmiany polegały na zmniejszeniu wydatków o kwotę 77 178 tys. zł w wyniku rozdysponowania i przeniesienia do innych dzia-

łów środków rezerw zaplanowanych w budżetach wojewodów i zwiększeniu wydatków o kwotę 140 685 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznaczeniem na zwrot części wydatków wykonanych w ramach różnych rozliczeń finansowych. Zrealizowane wydatki w tym dziale wyniosły łącznie 216 408 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na zwrot części wydatków wykonanych w ramach Funduszu Sołeckiego w 2020 r. – 129 773 tys. zł, zwrot gminom utraconych dochodów – 73 922 tys. zł, zwrot jednostkom samorządu terytorialnego poniesionych w ubiegłych latach kosztów – 10 256 tys. zł, współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 2450 tys. zł.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szczegółowa analiza wykonania dochodów i wydatków w ramach omawiania działów została zaprezentowana w materiale pisemnym przekazanym Wysokiej Komisji wraz ze wszystkimi objaśnieniami. Zwracam się z uprzejmą prośbą o przyjęcie pozytywnej opinii do wykonania części 85 – Budżety wojewodów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Poproszę o przedstawienie koreferatu przez pana posła Michała Jarosa, a później pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska chciałaby zabrać głos. Bardzo proszę.

Poseł Michał Jaros (KO):

Dzień dobry. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam zaszczyt przedstawić koreferat do części budżetowej 85 – Budżety wojewody ogółem, oczywiście w dwóch działach: 756 i 758. 756 to dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (dochody i wydatki), a część 758 to są różne rozliczenia (dochody i wydatki).

Jeśli chodzi o część 756, to tutaj nie były planowane dochody, ale w toku wyniosły 39 tys. zł, z czego 30 tys. zł w woj. małopolskim, 9 tys. zł w woj. mazowieckim. Jeśli chodzi o wydatki również były nieplanowane. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w 2021 r. w rezerwie celowej plan wydatków został zwiększony o łączną kwotę 7482 tys. zł.

Jeśli chodzi o część 758, to zrealizowano głównie nieplanowane dochody w wysokości 436 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki, to w znowelizowanej ustawie zostały zaplanowane w łącznej kwocie 155 957 tys. zł, z czego dotacje i subwencje – 73 934 tys. zł, wydatki bieżące jednostek budżetowych – 75 477 tys. zł, wydatki majątkowe – 4577 tys. zł, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – 1969 tys. zł. Środki te zaplanowane zostały głównie w ramach różnych rozliczeń finansowych z przeznaczeniem na dotacje z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych – to było 73 934 tys. zł. Ponadto przeznaczone były na rezerwy ogólne i celowe – 80 054 tys. zł, euroregiony – 1969 tys. zł. W toku realizacji budżetu plan został zmieniony. Zmiany te polegały głównie na zmniejszeniu wydatków o kwotę 77 178 tys. zł w wyniku rozdysponowania i przyniesienia do innych działów środków rezerwy zaplanowanych w budżetach wojewodów; zwiększeniu wydatków o kwotę 140 659 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznaczeniem na różne rozliczenia finansowe – to jest 139 982 tys., euroregiony – 678 tys. zł. Dziękuję serdecznie, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o zabranie głosu panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Poprosiłam o głos w sprawie przedłożonego sprawozdania w tych wszystkich częściach rozdysponowania rezerwy ogólnej budżetu państwa. Nie wiem, czy państwo szczegółowo czytali, ale pojawia się ładne sprawozdanie, bardzo rzetelne sprawozdanie. Ono liczy łącznie 34 strony. Ono pokazuje, gdzie premier jedzie, tam daje pieniądze, albo który poseł przyjdzie, tam daje pieniądze dla poszczególnych regionów, czyli mamy pieniądze przekazane, jak Fundusz Inwestycji Lokalnych.

Chciałabym zatem zapytać pana ministra. W rezerwie ogólnej w części 16 mamy – jak pan minister zreferował – te 600 milionów i są tu najróżniejsze wydatki. Mamy dużo pieniędzy w różnych częściach przeznaczonych na promocję. Uprzejmie zapytałabym jednak, bo najróżniejsze źródła… Dlaczego to budzi wątpliwość? Najpierw budziło wątpliwość, że to jest znacząca kwota i dlaczego taka znacząca kwota? O tym dzięki sprawozdaniu wiemy, że między innymi… Tych pozycji jest dużo. Proponuję państwu posłom się z tym zapoznać. Będziecie państwo wiedzieli, że gdybyście otrzymali taki dokument w innym okresie, to wasz głos byłby identyczny albo, jak pamiętam innych posłów, jak prowadziłam posiedzenie Komisji, to tak było.

Ale chciałabym zapytać pan ministra, bo widzę takie pozycje – dla fundacji Lux Veritatis na dofinansowanie realizacji zadania pt. „Park Pamięci Narodowej w Toruniu” – 3000 tys. zł, dla fundacji Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej na dofinansowanie realizacji – poprawa warunków mieszkaniowych dla uchodźców. Tu są różne. Między innymi dofinansowanie realizacji zadania Bon Pierwszaka 770 tys. zł. Ale tych pierwszaków, które szły do pierwszej klasy, było dużo. Te 700 tys. dla wszystkich pierwszaków nie wystarczyło. Zatem do której szkoły albo kto pojechał z takim bonem dla pierwszaków w jednej szkole? Nie może być tak, że jednym_pierwszakom dajecie państwo bon pod tytułem zadanie publiczne Bon Pierwszaka. Co więc się pod tym kryje? Albo to jest bon rzeczywisty i otrzymują wszystkie pierwszaki, ale na pewno na to nie wystarczy 700 tys., albo pod tym tytułem wiąże się jakaś promocja, więc kto otrzymał te pieniądze. Chciałabym się tego dowiedzieć.

Dla Fundacji „Nie zapomnij o nas” program remont kwater, 3 000 tys. zł – nie wnoszę uwag. Ale następujące zadanie… Chciałabym uprzejmie… Zasługi osób bardzo cenię. Zakupy kolekcji Czartoryskich mieliśmy, ale jest taka pozycja na nagrodę specjalną Prezesa Rady Ministrów. To jest strona 7. Nie będę przytaczała nazwisk. „W uznaniu zasług dla kultury polskiej i wkładu w odzyskanie dla krajowych zbiorów publicznych unikatowego dzieła” – nie napisane jest jakiego – 200 tys. zł”. Albo płacimy za jakieś dzieło, albo, nie wiem, to jest pokrycie jakichś kosztów czy to jest tylko gratyfikacja pieniężna razem z dyplomem? Chcielibyśmy wiedzieć, bo ten fundusz to został poza obligacjami pana premiera to jest taka jego dodatkowa kieszonka, taka skarpeta, z którą pan premier jedzie i rozdaje pieniądze.

Mamy m.in. różne imprezy. Ale jeżeli pojawiają się niektóre aerokluby, to chcę powiedzieć, że w moim mieście też jest aeroklub. Ustawę aeroklubową też robiłam, żeby aeroklubom zwrócono majątek. Zauważyłam, że jeden aeroklub dostał na lądowisko…

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Właśnie.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie ma takich projektów, pani poseł. Pani widocznie napisała i dostała, bo nie był ogłoszony taki projekt. W Jarosławiu. Powiedzieć pani, gdzie pani napisała? Powiem, jak będzie potrzeba.

Mamy również w części 18 – Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne… Państwo kupujecie nieruchomość w Warszawie za 8200 tys. zł. Trzeba byłoby wiedzieć, co państwo kupili za 8 mln zł i komu ma to służyć, bo „na nabycie przez ministra”… Na jakie cele państwo wydali te 8200 tys.?

Mamy taką rzecz w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego: „dla państwowej instytucji kultury, Biura Programu „Niepodległa” na zadanie „Wielokanałowa kampania społeczna dotycząca odbudowy Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ulicy Królewskiej w Warszawie”. Ale to nie jest na zadanie. I to jest kwota 3600 tys. zł. To nie jest kwota na jakiekolwiek przygotowanie prac. To jest kwota napisana na kampanię. Na kampanię. Chciałabym zapytać, na jaką kampanię, kto tę kampanię realizował, gdzie realizował, za jakie pieniądze?

Mamy drobne pieniądze, jak potrzeba było PAP. Nie wnoszę uwag. Przejrzyjcie państwo, to sami państwo będziecie wiedzieli.

Teraz mamy w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka. Nie mam nic przeciwko temu, żeby ktoś otrzymał, ale są najróżniejsze instytuty badawcze, ale jeśli chodzi o uczelnie

wyższe, to jest tylko jedna, jest KUL z 10 mln zł. To nie jest żaden program, to jest tryb uproszczony i wydanie 10 milionów złotych.

W sprawach wewnętrznych mamy najróżniejsze potrzeby. Państwo piszecie, że tym sposobem między innymi finansowano tereny objęte stanem wyjątkowym. Dobrze, nie dopuszczacie państwo tam… Nie będę się pytać.

Ale macie kolejne zabezpieczenie społeczne. Kwota 4000 tys. zł na realizację działań promocyjno-informacyjnych w zakresie polityki prorodzinnej i w systemie zabezpieczenia. Kolejne pieniądze na reklamę dla telewizji. Pewnie dla telewizji, bo ja uczciwie oglądam i czytam media, i tego nie widziałam. Szczerze… Kolejne – „na realizację zadań informacyjno-promocyjnych w zakresie zadania promocji mającej na celu poprawę stanu zdrowia na skutek pandemii" – kolejne 8 milionów złotych.

Zmierzam do końca, proszę się nie niecierpliwić. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – kwota 7 753 tys. zł na planowane działania w zakresie rozwoju zdolności operacyjno-technicznej. 7 mln zł. To są pieniądze, które tak naprawdę… minister przychodzi do ministra, poseł przychodzi do ministra i nie są znane żadne kryteria. Żadne kryteria. 500 mln zł – portfel premiera.

A teraz w poszczególnych województwach. Bardzo państwa zachęcam, szczególnie państwa z opozycji, żebyście państwo zobaczyli, bo…

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Nie ma tutaj nikogo z opozycji.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, jest tutaj pan poseł Czesław. A reszta obserwuje. A jak mnie zostawiono, to wystarczy. Zdaniem państwa wystarczy, bo jeszcze by się ktoś włączył, byłoby dłużej. Chcę państwu powiedzieć, że w woj. podkarpackim… Ale Czesław Siekierski obejrzy sobie swoje województwo i będzie to samo mówił. Proszę mi wierzyć. Chcę powiedzieć tak, jeśli państwo obserwowali… Proszę pani, Podkarpacie, od strony 25, 26 i 27, proszę sobie przeczytać… Proszę pani, proszę sobie przeczytać – ja to pani odpowiem. Nie muszę wszystkiego. Chce pani przedłużać posiedzenie Komisji? Pani poseł Tereso, proszę się zapytać pana ministra. A zatem chcę państwu powiedzieć…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, bardzo proszę, rzeczywiście zmierzajmy do końca.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Zmierzam do końca. Już nie mam nic… A nie, jeszcze… Już nie mam…

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

„Chcę powiedzieć", „chcę powiedzieć", „chcę powiedzieć" – tylko w kółko, ale nie mówi co, tylko „chcę powiedzieć".

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Chciałabym zapytać pana ministra, kiedy minister, premier ogłasza nabór, kiedy mówi, jakim trybem są wydawane pieniądze? Jakim trybem wydawane są miliony… Skoro jest ustawa o zamówieniach publicznych na realizację niektórych zadań, to czy te zadania są zwolnione i na mocy jakich przepisów? W innych podmiotach najdrobniejsze zadanie musi być realizowane w trybie ustawy o zamówieniach publicznych. Jakie są nabory, jak są ogłaszane i kiedy?

Generalnie, pan minister może odpowiedzieć ogólnie na te najważniejsze pytania, ale ja i tak oczekuję odpowiedzi na piśmie, bo to będzie… to jest lektura, jak się nie powinno wydawać pieniędzy.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Konkluzja, pani przewodnicząca, bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Tak. Oczekuję dzisiaj na odpowiedź ogólną i na piśmie też.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie ministrze, bardzo proszę. Jestem przekonany, że każdy premier, i życzę sobie tego, bez względu na to…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, proszę pana, proszę zobaczyć, ile…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…kto będzie premierem…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

…w 2015 r...

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…w naszym kraju, żeby miał możliwość…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

…ile wynosiła rezerwa. Ale to nie o to chodzi…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…żeby miał możliwość podejmowania decyzji. Również premierzy, którzy będą przychodzili po obecnym premierze.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

To nie o to chodzi. Państwo z pieniędzy publicznych uczyniliście sobie dowolne darowizny dla tego, co się podoba.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, zapewniam panią, że na tej liście są samorządy – bo pani odniosła się do samorządów i dobrze, że koleżanka to podpowiedziała – które są wręcz, powiedziałbym tak na mojej ziemi wrogo nastawione do Prawa i Sprawiedliwości. Już zostawmy to naprawdę, bo gradowanie tego, że ktoś daje swoim, a nie swoim… Chcę powiedzieć, że pomniki, Agencja Wywiadu, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, szpitale naprawdę nie są chyba ani nasze, ani przeciwników.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Chcę powiedzieć, że Pegasus na posiedzeniu tej Komisji…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dobrze, już udzielamy głosu panu…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

To nie komentujcie, bo Pegasus na posiedzeniu tej Komisji został…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę pani….

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

…wbrew wszelkim przepisom wydatkowane pieniądze publiczne.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Już myślałem, że dzisiaj wyczerpaliśmy ten element nadmiernej ekspresji z naszej strony. Wydaje się, że jednak niestety nie.

Panie ministrze, bardzo proszę o krótkie odniesienie się, bo to jest tak naprawdę wytłumaczone, to jest opisane, więc…

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pierwsza rzecz, na którą chciałbym zwrócić uwagę, to kwestia ograniczenia możliwości wysokości tworzenia rezerwy ogólnej do 0,2% ogółu wydatków. To nie może być więcej i to jest przestrzegane.

Druga rzecz, jeżeli chodzi o kwestie zarządzeń premiera i celów, to jest to analizowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, pozwólmy panu ministrowi swobodnie się wypowiedzieć.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

…i tam są proszę państwa procedury, jak, na co, komu i ile środków jest przyznawane. Muszą rzeczywiście być spełnione pewne przesłanki i to jest w gestii Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, jeśli mówimy o zarządzeniach premiera.

Ale powiem, że nie bardzo tutaj rozumiem pytanie o naborach z rezerwy ogólnej. Nie słyszałem o czymś takim jak nabory. A jeżeli chodzi o kwestię podstaw materialnych, to żeby przekazać komuś środki, musi istnieć podstawa materialna, żeby ktoś miał możliwość jako dysponent te środki wykorzystać i wtedy u dysponenta wchodzą… Ponieważ jeżeli chodzi o rezerwę ogólną, to nie jest przekazanie środków, tylko zwiększenie komuś limitu, i dopiero dysponent, otrzymując te środki, musi przeprowadzić, jeżeli go obligują przepisy, procedury prawa zamówień publicznych. Dziękuję bardzo.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

To może sprawdzić NIK. Proszę bardzo, dokładnie tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, zakończmy już naprawdę tę dyskusję, bo będziemy wracać… Pani przewodnicząca, bardzo panią proszę, już naprawdę zakończmy.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale ja się ubiegam nie dla siebie, tylko dla mieszkańców. Panie ministrze, 7 lat na dworzec w Mielcu. Pan premier przyjechał, państwo posłowie z PiS tam byli. Tam nic nie ma. Tam państwo nie dajecie ani złotówki…

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Tak, cała Polska teraz…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, nie licytujmy się naprawdę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

I to jest największy skandal, bo wydajecie pieniądze i to widać. Przecież z ministerstwa nauki pan minister Czarnek, z Lublina, oczywiście, mógł sobie…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

To jest jeden z największych ośrodków akademickich w naszym kraju. Trudno, żeby tam nie poszły pieniądze.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale on dostaje w edukacji.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę państwa, nie licytujmy się…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

On dostaje w ramach szkolnictwa wyższego.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, naprawdę jestem w stanie pokazać pani inwestycje w moim mieście, w którym mieszkam, które od 25-30 lat są też obiecywane. Przestańmy się tak licytować, bo za chwilę…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale pan minister Suski tam załatwia.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…bo za chwilę…

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Panie przewodniczący…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, już naprawdę, bo za chwilę rozdamy 15 budżetów państwa i tak będzie za mało. Panie ministrze, dosłownie jednym zdaniem, i przechodzimy dalej.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Dosłownie jednym zdaniem. À propos szkolnictwa wyższego chciałbym tutaj pani przewodniczącej powiedzieć, że właśnie w ostatnich dniach została przesłana do zawarcia umowa na bardzo dużą inwestycję w woj. podkarpackim w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnobrzegu. Jestem na łączach z rektorem i naprawdę jest to bardzo duża inwestycja w kampus i są bardzo zadowoleni. Dziękuję bardzo.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

A kto przyszedł?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, naprawdę już…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Panie ministrze, ja przyjdę do państwa… ja przyjdę do państwa z projektem „dworzec w Mielcu" i państwo dacie....

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca,…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nikt nie zna sposobu naboru takiego wniosku.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, bardzo się cieszę, ale niekoniecznie musimy o tym mówić.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Pani przewodnicząca, mówię o naborze w ministerstwie nauki.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę państwa, utknęliśmy. Utknęliśmy niepotrzebnie. Powiem, pół żartem, pół serio: w moim mieście jest również uczelnia, nawet jest aeroklub, więc wiem, gdzie mam teraz iść.

Szanowni państwo, przechodzimy do kolejnego punktu, a więc części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. Panie Ministrze, bardzo proszę, i punkt dziewiąty od razu – planu przychodów i rozchodów budżetu państwa. Proszę panie ministrze o zreferowanie i proszę o przygotowanie się pana posła Piotra Polaka jako koreferenta. Dziękuję.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na obsługę długu Skarbu Państwa w znowelizowanej ustawie budżetowej zaplanowano kwotę 26 000 000 tys. zł. Pierwotnie była to kwota 28 000 000 tys. zł, z tego na obsługę zadłużenia na rynku krajowym – 19 812 000 tys. zł, na rynkach zagranicznych – 6 187 000 tys. zł. W ciągu roku decyzjami Ministra Finansów limit wydatków został obniżony łącznie o niedużą stosunkowo kwotę ok. 25 mln zł. Ostatecznie realizacja wydatków z tytułu z obsługi wyniosła 25 957 700 tys. zł, z tego na obsługę długu krajowego – 19 833 300 tys. zł; 6 124 400 tys. zł na obsługę zadłużenia zagranicznego. Wydatki poniesione w 2021 r. były o ponad 3 342 000 tys. niższe w stosunku do roku 2020. Było to wypadkową głównie spadku średniego oprocentowania długu przy przyroście wielkości obsługiwanego zadłużenia. W 2021 r. nastąpił spadek relacji udziału kosztów obsługi długu w wydatkach budżetowych z niemal 6% do 5% i spadek relacji PKB z 1,3 do 1.

W znowelizowanej ustawie budżetowej na 2021 r. dochody z tytułu obsługi długu zaplanowano w kwocie 1 682 500 tys. zł. Realizacja dochodów wyniosła 1 461 200 tys. zł, dochody krajowe na kwotę niemal 484 000 tys. zł, zagraniczne – 977 000 tys. zł, głównie z tytułu instrumentu SURE, czyli taka konstrukcja pożyczki zbliżona do obligacji, którą mamy, jako umowę zawartą z Unią Europejską.

Jeżeli chodzi o potrzeby pożyczkowe państwa, to te potrzeby netto ukształtowały się na ujemnym poziomie 7 997 000 tys. zł wobec zakładanej w znowelizowanej ustawie budżetowej dodatniej kwoty – niemal 32 480 000 tys. zł. Były niższe o 40 476 700 tys. zł. Było to wynikiem głównie niższych potrzeb z tytułu deficytu budżetu państwa, deficytu środków europejskich, zarządzania płynnością sektora publicznego, zarządzania środkami europejskimi, saldem pozostałych pozycji.

Potrzeby pożyczkowe brutto wyniosły 164 518 500 tys. zł. Wobec zakładanej kwoty w znowelizowanej ustawie budżetowej 205 079 500 tys. zł. Były zrealizowane w niższej wysokości o ponad 40 561 000 tys. zł.

Jeżeli chodzi o kwestie związane z długiem publicznym, to jeszcze tylko pozwolę sobie dodać, że w wyniku zrealizowanej struktury finansowania i zarządzania długiem Skarbu Państwa udział długu nominowanego w walutach obcych zmniejszył się z 24,2 do 23,3; udział długu wobec inwestorów zagranicznych z 34 do 32,1, średnia zapadalność długu krajowego wyniosła 4,16 roku, a długu ogółem 4,75.

Na koniec roku państwowy dług publiczny wyniósł 1 148 600 000 tys. zł. Jeżeli chodzi o całe zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych według definicji Unii Europejskiej wyniosły 1 410 500 000 tys. zł. Również tutaj nastąpił spadek w relacji do PKB z 57,1 do 53, 8. Znajdował się poniżej progu 60% PKB. Zwracam tutaj uwagę, że relacja ta była istotnie niższa niż dla całej Unii Europejskiej – 88,1% PKB, i strefy euro – 95,6 PKB. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Proszę o koreferat ze strony pana posła Piotra Polaka. Bardzo proszę, pani pośle.

Poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, pan minister szczegółowo przedstawił analizę części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. Tylko dopowiem, że ten dług publiczny, który w 2021… przepraszam, dług Skarbu Państwa, który w 2021 r. wyniósł niecałe 26 000 000 tys. zł, był niższy od zaplanowanego i on się podzielił. Obsługa tego długu krajowego kosztowała 19 800 000 tys. zł i była niższa od wykonania za poprzedni rok o ponad 11%. Podobnie z obsługą zadłużenia zagranicznego długu. Również niższa w stosunku do roku poprzedniego o ponad 11%, poziom 6 100 000 tys. zł.

W związku z takimi danymi, konkluzja jest jedna, że sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za rok 2021 w części 79 zasługuje na przyjęcie w związku z minimalizacją kosztów obsługi tego zadłużenia.

Jeszcze kilka słów na temat państwowego długu publicznego. Ten dług na koniec 2021 r. wyniósł 1 148 572 000 tys. zł. To jest wprawdzie wzrost w stosunku do roku 2020 o 36 000 000 tys. zł, ale w relacji do PKB państwowy dług publiczny spadł z 47,5 do 43,8. To jest według polskiej metodologii liczenia tego zadłużenia. Podobnie zresztą w unijnej, gdzie liczone są łącznie instytucje rządowe i samorządowe, również ten dług jest relatywnie niższy niż w roku ubiegłym. Z tego też względu sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w 2021 r. zasługuje na przyjęcie, gdyż pomimo wzrostu nominalnej wartości zadłużenia publicznego wskaźniki zobowiązań w relacji do PKB zostały utrzymane na bezpiecznym poziomie, niższym, niż to było w roku 2020. Dziękuję ślicznie za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Szanowni państwo, dobrnęliśmy do końca tych wszystkich części, które są związane z Ministerstwem Finansów i z budżetem. W takim razie bardzo proszę o przedstawienie przez Najwyższą Izbę Kontroli wyników kontroli z wykonania budżetu. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni państwo, Stanisław Jarosz, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Zajmuję się kontrolą budżetową od kilkunastu lat, w tym ostatnie 8 jako dyrektor, a wcześniej jeszcze jako wiceprezes. W związku z tym, żeby państwa tutaj nie narażać na powtarzanie tego wszystko, co już tu powiedziano, spróbuję najpierw ustalić rzeczy podstawowe. Rzeczy podstawowe są takie: w tych wszystkich częściach podległych ministrowi, że większość dochodów i wydatków jest realizowana w różnych częściach. W związku z tym, nawet jak zacznę za chwilę o części 19, to wygląda na to, że to jest główna część, ale większość dochodów jest w części 77, czyli Podatki, a większość wydatków jest w różnych „dłu-

gowych" częściach. W związku z tym taka jest charakterystyka tego obszaru, za który odpowiada minister finansów.

Teraz jeżeli chodzi o ogólne stanowisko Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli chodzi o szczegółowe oceny poszczególnych części tu przedstawionych w zakresie odpowiedzialności ministra, to oceny dochodów i wydatków były we wszystkich częściach pozytywne, co starałem się już powiedzieć w części, w której odrzucano sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli, ale było głośno, więc…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Ale pani poseł, bardzo proszę. Proszę o wyciszenie rozmów…

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

…więc może nie zostało to usłyszane…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie dyrektorze, przepraszam gorąco, dobrze? Pani poseł, bardzo proszę, dobrze? Pozwólmy wypowiedzieć się panu dyrektorowi…

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Po drugie, jeżeli chodzi o sprawozdania budżetowe, badaliśmy je na różnym poziomie szczegółowości, również we wszystkich częściach. Naszym zdaniem sprawozdania budżetowe… Opiniujemy je pozytywnie, ponieważ odzwierciedlają wszystkie te operacje, które były dokonane, i dane tam zawarte są wiarygodne. Tam, gdzie badaliśmy księgi, również. Jak państwo pewnie wiedzą, badamy księgi nie wszędzie, z uwagi na to, żeby nie koncentrować zasobów na rzeczach, gdzie ryzyka nieprawidłowości są relatywnie mniejsze, więc księgi badamy wybiórczo. Generalnie rzecz biorąc, oceny cząstkowe… to znaczy, oceny części budżetowych w zakresie dochodów, wydatków i sprawozdań są pozytywne. To jest pierwsza rzecz.

Jeżeli chodzi o sprawy, które są w tym obszarze w Analizie wykonania budżetu państwa, to, jak za chwilę moi współpracownicy powiedzą parę zdań – oni też będą się starali króciutko to scharakteryzować – występuje cały obszar ogólnych zasad budżetowych, które są przez Najwyższą Izbę Kontroli podnoszone jako czy łamane, czy obchodzone: roczności budżetu, przejrzystości, jawności finansów publicznych, kwestie dotyczące jednak przewagi budżetu czy też naczelnej roli albo centralnej roli budżetu jako centralnego planu finansowego. Te zdania Najwyższa Izba Kontroli powtarza po ubiegłym roku i też nie będę ich powtarzał. Pan prezes na sali sejmowej powie to w sposób wyraźny i dobitny.

Jeżeli chodzi o kwestie… Również te kwestie, które oddziałują na korzyść w obecnej sytuacji, czyli to, że rozwój sytuacji w zakresie długu doprowadził do momentu, w którym te wszystkie ryzyka i strachy z ubiegłego roku się nie zmaterializowały, dlatego że te progi nie zostały przekroczone. W związku z tym wyprowadzenie pieniędzy, jak to Izba określała, poza system budżetowy – ustawami, oczywiście, a nie w sposób nieprawny – nie zmaterializowało ryzyk, jakie miały miejsce. Przyszłość jest przed nami oczywiście.

Natomiast, proszę państwa, krótko, jeżeli chodzi o część 19. Cześć 19 już powiedziałem, jaka jest ocena ogólna dochodów i wydatków. To wszystko mamy. Tam badaliśmy i część 19 i Fundusz Reprywatyzacji. Ocena wykonania planu finansowego Funduszu Reprywatyzacji jest również pozytywna. Tutaj nie mamy jakichś wielkich uwag, również z uwagi na to, że charakterystyka tego funduszu jest następująca. Mamy do czynienia z 4-5% środków finansowych, które służą celowi podstawowemu, dla którego był on utworzony, natomiast jest 95% środków, które służą zadaniom wstawionym do funduszu, oczywiście ustawami. Ponieważ zostały one wprowadzone do funduszu ustawami i charakterystyka sposobu ich wydatkowania jest taka, że centralną rolę w tym procesie odgrywa prezes Rady Ministrów, natomiast fundusz tutaj pełni funkcje, krótko mówiąc, kasowe, to my w zakresie funkcji kasowych nie mamy tutaj jakichś wątpliwości. Te sprawy są… Dochody, przychody, koszty – tutaj nie możemy podnosić wątpliwości. Pewne problemy wystąpiły na poziomie wypłaty tych 5%, czyli tych odszkodowań, ale one wynikają stąd, że jest problem z pozyskaniem przez Najwyższą Izbę Kontroli opi-

nii prawnych, którymi dysponuje Prokuratoria Generalna. W tej sprawie prowadzimy postępowanie, mieliśmy tam wiele takich problemów. To też nie jest problem ministra finansów.

Natomiast, proszę państwa, jeśli chodzi o tę część, która, jak zwracaliśmy uwagę już trzy czy cztery lata temu, tak naprawdę jest włożona do funduszu i jest realizowana przy udziale prezesa Rady Ministrów czy u niego głównie, to fundusz i minister finansów pełni tutaj rolę, prawdę mówiąc, raczej taką właśnie kasową i obsługową. W tamtym czasie, kiedy minister finansów i premier to była jedna osoba, to budziło nasze wątpliwości. Te wątpliwości się nie zmieniły, raczej pozostały. Chcę tutaj tylko w kilku zdaniach wspomnieć, o czym mówię, bo inaczej nie byłbym sobą. Proszę zauważyć, że koszty funduszu wyniosły 2171 mln. Przedstawię tylko pięć takich prostych kosztów, które szły przez… jakby tu fundusz nie miał wielkiego oddziaływania, natomiast one budzą liczne wątpliwości również na podstawie kontroli, które Izba przeprowadziła w ostatnich latach.

Mam tutaj na myśli, po pierwsze, nabycie udziałów w spółce PGE Energia Jądrowa 1 od dotychczasowych współwłaścicieli na 526 mln, objęcie akcji w spółce Electromobility Poland za kwotę 250 mln, objęcie udziałów w półce Polskie Promy sp. z o.o. za kwotę 650 mln, objęcie akcji spółki Poczta Polska za kwotę 190 mln oraz objęcie udziałów w spółce Polski Holding Hotelowy w kwocie 351 mln. łącznie na nabycie lub objęcie akcji i udziałów w powyższych pięciu spółkach 1967 mln zł. Teraz jeszcze raz to powtórzę. Decyzję o nabyciu lub objęciu akcji udziałów podejmuje prezes Rady Ministrów, a zadaniem dysponenta jest realizacja zlecenia zapłaty.

Dlatego wymieniłem te pozycje, że jedna z tych pozycji, mianowicie dotycząca Polskich Promów, powtarza się po sprawie, której dotyczyła kontrola NIK zakończona w roku 2020, a mianowicie wydanych już wcześniej 200 mln zł na Fundusz Rozwoju Spółek. Tamte wyniki kontroli wskazują, że po trzech latach od zainicjowania ten projekt nadal nie miał zamkniętego etapu przygotowawczego, że realizacja tych… Jeszcze jedno zdanie: „Realizacja wybranych projektów flagowych” – taka była kontrola Najwyższej Izby Kontroli. Stwierdzamy, że nie powołano zespołów zadaniowych, nie została zrealizowana faza definiowania celów i tak dalej. Mówię to dlatego, że Izba przestała się koncentrować w tym roku na tym, że środki są na Funduszu Reprywatyzacji, czy są, czy nie są na lokatach, bo to przestało mieć znaczenie, skoro lokaty są po 0%. Wtedy to było widoczne. Tego nie podnosimy i nie kwestionujemy. Nie kwestionujemy tutaj również problemów z planem finansowym. To jest pozytywnie, natomiast zwracamy uwagę, że jednak ten problem jest dosyć ciekawy na poziomie dalszego**...** i budzi różne ryzyka, co wykazała ta kontrola, o której mówiłem.

Kończąc tę sprawę, na koniec tejże kontroli budżetowej wskazaliśmy to zjawisko, czyli zauważyliśmy, że 90% Funduszu Reprywatyzacji są to koszty związane z nabywaniem i obejmowaniem akcji udziałów w spółkach. Teraz mówimy o tym, że to jest cel… to nie jest cel nieustawowy, bo zakres działania funduszu został rozszerzony ustawami, ale chcemy to wskazać.

Pozostałe rzeczy, jeżeli chodzi o część 19 – te kwestie finansowe są tam… chyba 8 mld z tego, co wiem, to są wydatki… to jest funkcjonowanie Krajowej Administracji Skarbowej. Krajowa Administracja Skarbowa podlega wielu przedmiotowym kontrolom Najwyższej Izby Kontroli i w związku z tym tutaj, badając określone próby wydatków, należności, zaległości w Ministerstwie Finansów, nie pojawiły się tam nieprawidłowości na skalę godną zauważenia. W związku z tym tutaj, jak mówię, ocena, mimo że jest to duży obszar działania, na etapie finansowym jest pozytywna. Natomiast na etapie kontroli poszczególnych części przedmiotowych, to państwo mogą sobie oglądać, robimy średnio po dwie w roku.

Podziękowałbym za tę część. Jeżeli tutaj jeszcze panie chciałyby po kilka najciekawszych zdań dodać z pozostałych części, żeby tutaj państwa nie trzymać zbyt długo, to proszę bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

W takim razie proszę o taką syntetykę tych wystąpień, dobrze?

Wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Jeżeli ma być króciutko, to najistotniejsze w zakresie części 87 już było tutaj powiedziane, że ocena jest pozytywna. Tutaj nie były stwierdzone żadne nieprawidłowości. Pozytywnie oceniono zarówno wykonanie dochodów w części 87, jak również realizację zadań z zakresu obsługi płatności do środków europejskich w Ministerstwie Finansów.

Jeśli chodzi o rezerwę ogólną, to tak jak już też pan dyrektor zaznaczył, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła zaplanowanie rezerwy ogólnej. Wyniki kontroli były w ramach kontroli oddzielne w kontroli budżetowej i w kontroli „Planowanie i wykorzystanie rezerw budżetu państwa". Dodatkowo wykorzystanie rezerwy zostało sprawdzone w rozdysponowanej kwocie 470 mln, to jest w poszczególnych częściach budżetowych.

Najwyższa Izba Kontroli zakwestionowała wystąpienie przez czterech wojewodów, to jest wojewodów: podlaskiego, lubelskiego, łódzkiego o zachodniopomorskiego, o zwiększanie planu wydatków w łącznej kwocie blisko 3 mln zł z planu wydatków na realizację programu „Pomoc dla Afganistanu", gdyż uczynili to mimo niezidentyfikowania potrzeby dokonania wydatków na ten cel. Ponadto jeszcze w przypadku jednego wojewody doszło do nieuzasadnionej zwłoki w blokowaniu otrzymanych środków.

Inną nieprawidłowością w zakresie wykorzystania rezerwy było wystąpienie przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o przyznanie środków z rezerwy ogólnej w łącznej kwocie 16 000 tys. zł, mimo że realizacja w 2021 r. zadań, na które miały zostać przeznaczone, była niemożliwa. Kolejna nieprawidłowość w zakresie wykorzystania środków z rezerwy ogólnej to była nieprawidłowość stwierdzona w Instytucie De Republica.

Ponadto w ramach kontroli w Ministerstwie Finansów zbadano 13 decyzji dotyczących uruchomienia środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa wydanych łącznie na kwoty 182 000 tys. zł, co stanowiło ponad 31% środków uruchomionych. Badanie wykazało, że były one wydawane zgodnie z obowiązującymi przepisami i bez zbędnej zwłoki.

Jeśli chodzi o rezerwy celowe dzisiaj omawiane, to również w ramach przeprowadzanej przez Najwyższą Izbę Kontroli w Ministerstwie Finansów kontroli opracowania ustaw budżetowych na lata 2021 i 2022, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła planowanie rezerw budżetu państwa. NIK stwierdziła, że proces planowania środków w trzech rezerwach celowych, w tym w dwóch dzisiaj tutaj omawianych pozycji 44 i 56 był nieprzejrzysty. Ponadto NIK sformułowała uwagę odnośnie do planowania wydatków na realizację programu wieloletniego „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2000-2022", również w omawianej dzisiaj rezerwie celowej w pozycji 44. Stwierdzono, że wydatki na realizację tego programu wieloletniego zostały w całości zaplanowane w rezerwie, mimo że nie było przeszkód, aby te środki były zaplanowane we właściwej części budżetowej.

Z dziesięciu pozycji omawianych na dzisiejszym posiedzeniu razem szczegółową kontrolą w zakresie wykorzystania środków objęto osiem pozycji, to jest za wyjątkiem pozycji 19 i 46. Poza wskazanymi już tutaj wcześniej zastrzeżeniami co do planowania nieprawidłowości stwierdzono w zakresie pozycji 54 i 56.

Jeśli chodzi o budżety wojewodów, to z uwagi na znikomy udział tych omawianych dzisiaj działów, czyli 756 i 758 – one nie stanowią 1% w budżetach wojewodów – nie podlegały szczegółowej kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z państwa chce zabrać głos?

P.o. wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Wojcieszkiewicz:

Tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę.

P.o. wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Wojcieszkiewicz:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Anna Wojcieszkiewicz, p.o. wicedyrektor w Departamencie Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli. Chciałabym się odnieść do omawianej dzisiaj części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa, oraz części 98 i 97 – Przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych i z prefinansowaniem zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Jeśli chodzi o obsługę długu Skarbu Państwa, to Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w tej części. Na uwagę zasługuje tutaj fakt, że wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa stanowiły w 2021 r. równowartość 1% produktu krajowego brutto i były najniższe od 12 lat. Od sześciu lat wydatki te charakteryzują się wyraźną tendencją spadkową i obniżyły się rzeczywiście o 12%. W tym okresie udział wydatków budżetu państwa obniżył się z 7,65% do prawie 5%. Zatem na pewno ten fakt zasługuje na pozytywną ocenę.

Jednak w zakresie części 98 – Przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, oraz 97 – Przychody i rozchody związane z prefinansowaniem zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, Najwyższa Izby Kontroli sformułowała opisową ocenę wykonania budżetu państwa w 2020 r… Przychody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa z uwagi na zastosowanie w 2021 r. działań zaburzających przejrzystość finansów publicznych. Jeśli chodzi o zapewnienie terminowego finansowania potrzeb pożyczkowych, to jest to pozytywna ocena Najwyższej Izby Kontroli, również w sposób zapewniający minimalizację kosztów obsługi długu. Jednak w 2021 r. nastąpił wzrost środków na rachunkach budżetu państwa, zarówno w ciągu roku, jak i na koniec roku, i związane z tym koszty utrzymania płynności wyniosły 208 mln zł. Były niższe niż w 2020 r., co było wynikiem niższych stóp procentowych w ciągu trzech kwartałów 2021 r. Pomimo tego faktu, NIK pozytywnie ocenia zarządzanie płynnością oraz gromadzenie płynnych rezerw na koniec roku, ponieważ zapewniło ono finansowanie potrzeb pożyczkowych na pierwsze 10 miesięcy tego roku, co okazało się działaniem uzasadnionym ze względu na uwarunkowania geopolityczne, jakie zaistniały już w 2022 r., jak i wzrost rentowności skarbowych papierów wartościowych wpływających na koszty pozyskania przez ministra finansów środków w bieżącym roku.

Na pozytywną ocenę zasługuje również wykorzystanie w większym zakresie dofinansowania potrzeb pożyczkowych środków pochodzących z emisji obligacji detalicznych i pożyczki zagranicznej pozyskanej na preferencyjnych warunkach z Unii Europejskiej. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa były finansowane przez emisje obligacji Skarbu Państwa na rynku krajowym oraz wykorzystanie dostępnych środków złotowych i walutowych zarządzanych przez Ministra Finansów. W zakresie wyboru rynków i instrumentów finansowych służących finansowaniu potrzeb budżetu państwa Izba również nie stwierdziła nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że zrealizowany w 2021 r. deficyt budżetu państwa stanowiący podstawowy element potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa został zniekształcony przez działania, mające, co prawda, umocowanie w przepisach prawa, jednak w istotnym stopniu zaburzające przejrzystość finansów publicznych oraz roczność budżetu państwa. Deficyt budżetu państwa zaplanowany pierwotnie w ustawie budżetowej w wysokości 82 300 000 tys. zł, następnie zmniejszony w znowelizowanej ustawie do 40 500 000 tys. zł, ostatecznie wyniósł 26 400 000 tys. zł, podczas gdy w 2020 r. osiągnął poziom 85 000 000 tys. zł. Jednak te operacje, o których wspomniałam, wskazują na to, że nie możemy jako Izba wydać oceny pozytywnej.

Do takich operacji należy zaliczyć między innymi przekazanie obligacji skarbowych uprawnionym podmiotom o wartości 22 300 000 tys. W ocenie Izby transfery te powinny zostać dokonane przez wydatki, zwiększając deficyt budżetu państwa, lub przez rozchody jako pożyczki. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że nieodpłatne przekazanie w 2021 r. skarbowych papierów wartościowych o powyższej wartości miało umocowanie w przepisach prawa, ale spowodowało wzrost długu łącznie o 16 346 mln, czyli odpo-

wiadało za ponad 40% wzrostu wartości długu skarbu państwa w 2021 r. zastosowanie takich operacji miało miejsce już od 2019 r., jednak skala była znacznie niższa. W 2019 r. było to 5 900 000 tys., natomiast w 2020 r. już było dużo wyżej, ponieważ 18 300 000 tys., a w 2021 r., jak wspomniałam, było już ponad 22 mld zł. Finansowanie w formie nieodpłatnego przekazania obligacji skarbowych pozwoliło uniknąć wzrostu deficytu budżetu państwa i zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa, co miałoby miejsce w przypadku sfinansowania ich z wydatków budżetu państwa.

Tutaj między innymi na polecenie… Ponieważ tak: część tych transferów wynikała z ustawy budżetowej, część z innych ustaw. Największe kwoty otrzymały: Centralny Port Komunikacyjny – było to ponad 2 mld; na wniosek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jednostki publicznej radiofonii i telewizji otrzymały obligacje o wartości blisko 2 mld; podmioty uprawnione na podstawie innych ustaw otrzymały kolejne, czyli: Polski Fundusz Rozwoju otrzymał 6 600 000 tys., Fundusz Reprywatyzacji otrzymał 6 000 000 tys., ale również PKP Polskie Linie Kolejowe otrzymały obligacje o wartości 2 300 000 tys. To była jedna operacja, która wpływała na zmniejszenie deficytu.

Z kolei na wzrost deficytu budżetu państwa wpłynęło wydatkowanie w ostatnich miesiącach roku 44 800 000 tys. na rachunki niektórych funduszy celowych oraz na rachunek Funduszu Przeciwdziałania Covid i Funduszu Kolejowego na finansowanie zadań, które fundusze te będą realizowały w latach następnych. Środki te w większości pozostały na koniec 2021 r. niewykorzystane, ponieważ zostały przekazane w ostatnich dniach roku i będą wpływać zmniejszająco na przyszły deficyt budżetu państwa w roku 2022.

W 2021 r. kontynuowano również zapoczątkowane już w 2020 r. zlecanie zadań państwa Bankowi Gospodarstwa Krajowego za pośrednictwem Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 oraz Polskiemu Funduszowi Rozwoju. Powodowało to zaniżanie wykazanego deficytu budżetu państwa, a ponadto zobowiązania dłużne zapewniające finansowanie tych jednostek nie były ujęte w kwocie państwowego długu publicznego. Izba nie kwestionuje zasadności udzielania przez BGK i PFR wsparcia między innymi przedsiębiorcom dotkniętym skutkami epidemii Covid-19, jednak zwraca uwagę na to, że zaplanowanie tych środków i ich wydatkowanie odbyło się z pominięciem ustawy budżetowej, mimo iż miały one istotny wpływ na deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz na przyrost długu tego sektora. Zaburzało to zatem przejrzystość finansów publicznych.

Dzięki takim operacjom możliwe jest dowolne ukształtowanie wysokości deficytu budżetu państwa, a wykazywanie zasadniczej części nierównowagi finansowej państwa poza jego centralnym planem finansowym, jakim jest budżet, obniża rangę tego planu, a także ogranicza kontrolę nad finansami publicznymi. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, że planem finansowym, w którym powinna być co do zasady odzwierciedlona ta nierównowaga finansów publicznych, jest właśnie budżet państwa, a nie plany jednostek podlegające znacznie mniejszym rygorom i cechujące się dużo niższą dostępnością i szczegółowością danych, w szczególności plan Funduszu Przeciwdziałania Covid przyjmowany bez udziału parlamentu. Zwiększona skala przenoszenia finansowania zadań publicznych do funduszy umiejscowionych poza budżetem państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego pozwala na kreowanie właśnie tego niższego deficytu, niż gdyby się to odbywało bezpośrednio z budżetu państwa i wpływało na wzrost długu Skarbu Państwa. Ceną za – to tutaj chciałabym podkreślić – uzyskanie tej pożądanej wielkości deficytu, niższej niż rzeczywista nierównowaga finansów publicznych, jest ponoszenie łącznie wyższych kosztów obsługi zadłużenia, gdyż taki sposób pozyskania środków jest droższy niż finansowanie z budżetu państwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję. Czy to już wszystkie wystąpienia ze strony Najwyższej Izby Kontroli?

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Tak.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie, panie dyrektorze. Szanowni państwo, w takim razie kontynuujemy dyskusję. Obiecywałem możliwość zabrania głosu przez posła Czesława Siekierskiego. Bardzo proszę, panie pośle, bo pan się zgłosił.

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Bardzo krótko. Pan minister mówił o obsłudze długu krajowego i zagranicznego w roku 2021. Jak to się ma na tle roku 2020? Jaki był wzrost, jeśli chodzi o obsługę długu krajowego i zagranicznego? Jeśli pan nie ma danych, to pan mi to prześle.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, to był spadek. Jeżeli chodzi o koszty obsługi długu, to był spadek o – mówiłem o tym – 3342 mln. Mniejszy. Obsługa była mniejsza w 2021 r. niż w 2020 r.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Rentowność obligacji była…

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Tak, drugie pytanie. Jeśli chodzi o zadłużenie, to ono w roku 2021 było chyba 1410 mld. To było 57% PKB. Jak to było w roku 2020, bo oczywiście ważne są te relacje między zadłużeniem a PKB?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, odpowiadając na to pytanie, mówię już o całym długu w rozumieniu unijnym. W 2020 r. było to ponad 57,1, w 2021r. – 53,8, czyli zadłużeniowe spadło.

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Tak, bo to były inne relacje. Wreszcie problem, jeśli chodzi o – pytanie do NIK – badanie funduszu COVID-owskiego i Polskiego Funduszu Rozwoju, bo to jest w budżecie nieujmowane, prawda? Czy te badania były prowadzone?

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Jeżeli chodzi o fundusz COVID-owski, to kontrola jest przygotowana. Program został podpisany przez pana prezesa w tym tygodniu. Rozpocznie się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, w Ministerstwie Zdrowia i jeszcze u czterech wojewodów, po – chyba – trzy miasta, które najwięcej korzystały z tych funduszy różnego rodzaju na terenie całej Polski, oczywiście, też BGK. Wyniki będziemy mieć za jakiś czas. Postaramy się do jesieni przejrzeć te operacje, które miały miejsce w ostatnich latach związane z finansowaniem zarówno inwestycji strategicznych, jak i lokalnych i tak dalej. Zatem to będzie badane. Natomiast jeżeli chodzi o PFR, to Departament Budżetu i Finansów rozpoczyna tę kontrolę, właściwie rozpocznie tę kontrolę w przyszłym tygodniu.

Natomiast jeżeli chodzi o kwestie PFR, to tę kontrolę prowadził Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji. Nie widziałam jeszcze wyników, więc są na etapie kończenia bądź opracowywania.

Trzeci obszar, który badaliśmy, związany z tym, co pan poseł mówi, to badaliśmy wspieranie przez banki przedsiębiorców z tych funduszy COVID-owych. Ta kontrola się zakończyła. Jej wyniki są dostępne.

To jest mniej więcej ten obszar, o którym pan poseł wspominał. Czyli jedna kontrola jest na ukończeniu, jedna, taka największa chyba, rozpoczyna się w przyszłym tygodniu dotycząca tych wszystkich przepływów środków i sposobu ich dystrybucji przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, bo prowadziliśmy taką dużą kontrolę rezerwy ogólnej, która pokazała -państwo mogą sobie to znaleźć – jakie mechanizmy tam funkcjonują. Teraz sprawdzimy, jak to działa przy dystrybucji tych pieniędzy, które szły, i powszechnie w Polsce… To znaczy, powszechnie? Były głosy, szczególnie opozycji, że to nie trafiało w sposób przejrzysty. Zatem sprawdzimy to, na jakich zasadach dany samorząd dostał, a inny nie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Poseł Czesław Siekierski (KP):

Dwa słowa, bo moje pytanie jest związane jest z tym, że skala tych środków, jaka tam przepływa, jest ogromna, i to wpływa na sytuację także wypływu pieniędzy na rynek, na poziom inflacji, na całość. Trzeba patrzeć na to łącznie, żeby móc ocenić sytuację finansów państwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, myślę, że na tym etapie wyczerpaliśmy dyskusję.

Przechodzimy do dziesiątego podpunktu punktu pierwszego, a więc planu finansowego państwa i osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Bardzo proszę pana prezesa Agencji Nadzoru Audytowego o przedstawienie referatu.

Prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego Marcin Obroniecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowny panie przewodniczący Wysoka Komisjo Szanowni państwo posłowie, ubiegły rok był to drugi rok działania agencji po jej utworzeniu w 2020 r. 2020 r. to był jednak również rok, w którym agencja była *de facto* budowana, w którym były jeszcze kompletowane zespoły pracowników, opracowywane były też przepisy, które miały umożliwić agencji zdalne przeprowadzenie kontroli w firmach audytorskich tak ważne w czasach pandemii. Dopiero więc tak naprawdę ubiegły 2021 r. był rokiem pełnego działania agencji, można by powiedzieć. W 2021 roku agencja poniosła łączne koszty działalności bieżącej wysokości 18 200 tys. zł, co stanowi 68% wielkości planowanej, w tym koszty funkcjonowania agencji wyniosły 15 800 tys. zł, a koszty realizacji zadań powierzonych w ramach nadzoru publicznego Polskiej Izbie Biegłych Rewidentów wyniosły 2300 tys. zł. Mniejsze wykonanie wynikało w dużej mierze z kilku kwestii. Po pierwsze, z faktu poniesienia niższych kosztów związanych z zużyciem energii elektrycznej, materiałów biurowych, co było przede wszystkim oczywiście podyktowane sytuacją epidemiologiczną w kraju i tym, że agencja pracuje co do zasady w trybie zdalnym. Po drugie, również należy powiedzieć o wolniejszym, niż zakładano, tempie pozyskiwania specjalistów kontrolerów do przeprowadzania kontroli, co było i jest po części związane z tym, że mamy do czynienia z relatywnie ograniczoną liczbą osób dostępnych na rynku pracy posiadających jednocześnie odpowiednie kwalifikacje oraz wysokie poczucie etyki zawodowej.

Po trzecie, tutaj być może warto przy okazji również powiedzieć o tym, że głównym składnikiem kosztów w agencji są wynagrodzenia zarówno osobowe, jak i bezosobowe, które w 2021 r. wyniosły ogółem niecałe 11,5 mln zł, co stanowiło 72% wielkości planowanej. Odpowiednio na narzuty na te wynagrodzenie zostały poniesiony koszt w kwocie 2000 tys. zł, czyli 57% wielkości planowanej.

Zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, agencja w 2021 r. uzyskała przychody z opłaty z tytułu nadzoru publicznego oraz opłaty za rozpatrzenie wniosku o wpis na listę firm audytorskich. Wykonanie przychodów ze wskazanych powyżej tytułów w okresie sprawozdawczym wyniosło 27 000 tys. zł. Nadwyżka opłat z tytułu nadzoru nad kosztami agencji powstała w roku 2021. Wynosi 9000 tys. zł i zostanie odpowiednio uwzględniona przy wyliczeniu stawki tej opłaty na kolejne lata.

Teraz pozwolę sobie bardzo pokrótce scharakteryzować również miniony rok, żeby lepiej państwu objaśnić, z czego tak naprawdę wynikają te liczby – to wszystko z punktu widzenia realizacji zadań przez agencję w minionym roku. W całym 2021 r. przeprowadzonych zostało 145 kontroli planowych oraz cztery kontrole doraźne oraz trzy kontrolę tematyczne. Kontrole przeprowadzane w firmach audytorskich służą nie tylko wszczynaniu ewentualnych postępowań wobec firm audytorskich lub biegłych rewidentów, oczywiście w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, ale stanowią również bardzo ważne narzędzie rozumienia zjawisk gospodarczych, czasem nawet wykraczających poza *stricte* rynek biegłych rewidentów i firm audytorskich. Przykładowo w niektórych przypadkach kontrole w firmach audytorskich ujawniają podejrzenia dotyczące poważnych nieprawidłowości w działaniu podmiotów badanych przez te kontrolowane firmy audytorskie,

o czym wówczas, oczywiście, informujemy niezwłocznie odpowiednie organy państwa. Należy pamiętać, że sprawozdawczość finansowa ma kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarczego, a same sprawozdania finansowe są coraz bardziej z czasem rozbudowane i trudne do odczytania dla osób niezajmujących się tym zawodowo, dlatego też obecni i potencjalni inwestorzy danego podmiotu, czy to banki, czy również dostawcy lub inne strony, powinni móc polegać na pracy biegłych rewidentach i firm audytorskich. Można powiedzieć, że na tym polega praca agencji.

Ponadto 2021 r., również był bardzo ważny, bo z inicjatywy agencji weszła w życie rozbudowana oraz, pozwolę sobie tak powiedzieć, zdigitalizowana sprawozdawczość firm audytorskich. Obecnie dzięki temu wiemy nieporównywalnie więcej na temat tego rynku, jego problemów i opublikowaliśmy na stronie internetowej PANA pierwsze analizy tego rynku. Analiza tych sprawozdań pozwoliła nam na przykład stwierdzić, że jest bardzo duży problem z nierespektowaniem przez dużą proporcję podmiotów gospodarczych obowiązku ustawowego poddawania sprawozdania finansowego badaniu przez biegłego rewidenta. Wiemy na przykład, że w 2020 r. około jedna trzecia spółek akcyjnych niebędących w likwidacji, czyli spółek akcyjnych funkcjonujących normalnie, nie przeprowadziło badań ani nawet nie sporządziło sprawozdań finansowych.

Mając na uwadze potrzeby jak najlepszej komunikacji z firmami audytorskimi, w minionym roku została też utworzona platforma komunikacji z tymi podmiotami. Ponieważ firm audytorskich w Polsce jest obecnie ponad 1300, spotkania odbywają się w formie zdalnej oczywiście.

Tyle z mojej strony. Uprzejmie proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie przedłożonego sprawozdania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o przedstawienie koreferatu przez panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Do przedstawionego sprawozdania nie mam uwag. Inne sprawy, które są szczegółowe, uzgodnię z przedstawicielami PANA. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo. W takim razie, szanowni państwo, pozostaje mi otworzyć dyskusję w tym aspekcie. Pan dyrektor? Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Stanisław Jarosz:

Chcę tylko powiedzieć, panie przewodniczący, szanowni państwo, że zgodnie z ustawą zmienioną przez państwa trzy lata temu, co roku sprawozdanie finansowe Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego badają biegli rewidenci z Najwyższej Izby Kontroli. W tym roku drugi raz w związku też z COVID-em termin został przesunięty i 30 czerwca nasi audytorzy – Departament Budżetu i Finansów to nadzoruje – przedstawią opinię w sprawie sprawozdania finansowego Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego.

Jak państwo wiedzą, chodziło o to, żeby biegli rewidenci, którzy podlegają PANA, nie byli badającymi. W związku z tym to mają być biegli rewidenci, ale zatrudnieni w Najwyższej Izbie Kontroli. To jest tylko taka informacja. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję za tę informację.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Jasne, bo i tryb tej rotacji co trzy lata obowiązuje zarówno u państwa, jak i w PANA.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie za to przypomnienie…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale ustalimy sobie o badaniu bilansów.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu w częściach – i tutaj pozwolę sobie przedłożyć – budżetowych 58, 19, 77, 81, 83, 85, 79, planu dochodów i rozchodów budżetu państwa, planu finansowego państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Dziękuję państwu serdecznie. Na tym zakończyliśmy pierwszy z punktów.

Ale, drodzy państwo, mamy jeszcze jeden punkt porządku dziennego. Proszę przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zaprezentowanie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2021 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego zawartej w druku nr 2301. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przedkładana informacja stanowi element kontroli stanu finansów publicznych sprawowanej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Jest ona sporządzano od roku 1998 r. Materiał ten wykonuje przepisy art. 46 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre państwowe osoby prawne.

W 2021 r. Skarb Państwa udzielił gwarancji na kwotę ponad 63,6 mld, w tym trzy gwarancję mające na celu wsparcie działań inwestycyjnych na kwotę około 2,7 mld. Były to gwarancje: zaciągnięcie przez BGK kredytów w EBI na Krajowy Fundusz Drogowy, zaciągnięcie w EBI kredytu przez PKP Intercity i zaciągnięcie w BGK kredytu przez Polską Agencję Żeglugi Powietrznej. Gwarancjami zostały objęte również zobowiązania BGK wynikające z emisji obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania Covid na kwotę około 51 mld zł oraz Polskiego Funduszu Rozwoju na kwotę około 10 mld zł.

Potencjalne niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa na koniec roku 2021 z tytułu gwarancji i poręczeń wynosiły 356 300 000 tys. zł. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych poręczeń i zobowiązań.

W 2021 r. BGK w ramach Programu Wsparcia Przedsiębiorczości udzielił ponad 101 tys. gwarancji na łączną kwotę 37 200 000 tys. zł, w tym blisko 92 tys. gwarancji, tzw. gwarancji *de minimis*, na kwotę 34 000 0000 tys. zł. W ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych BGK udzielił gwarancji na kwotę ponad 14 mld zł.

Gwarancje udzielone przez Skarb Państwa oraz BGK w ramach programów rządowych nie stwarzają zagrożenia dla finansów publicznych, a stanowią istotny instrument przeciwdziałania skutkom gospodarczym pandemii COVID oraz wspierania procesów inwestycyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Szanowni państwo, otwieram dyskusję w tym punkcie. Czy są jakieś pytania? …Tak, oczywiście. Możemy nawet ją przenieść.

Szanowni państwo, nie widzę zgłoszeń do dyskusji.

Tym samym stwierdzam zakończenie omawiania informacji o poręczeniach i gwarancjach zawartej w druku nr 2301.

Proponuję, aby Komisja zarekomendowała Sejmowi przyjęcie informacji z druku nr 2301. Proszę państwa, czy są jakiś głosy przeciw?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie ma.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Nie słyszę. Stwierdzam, że wniosek został przyjęty przez Komisję.

Pozostaje nam jeszcze wybór posła sprawozdawcy, który będzie przekładał nam proszę państwa przed Komisją… przed parlamentem, przepraszam. Komisja musi jeszcze wybrać posła sprawozdawcę. Przyznaję, że…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mam szansę?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, bardzo panią przepraszam, i to nie jest, broń Boże, jakiś wybieg. Ustaliłem to wcześniej z panem przewodniczącym Tadeuszem Cymańskim, który o to zabiegał. Zresztą jest nawet pisemne upoważnienie przedłożone Komisji co do tego, że wyraża zgodę i chce nas reprezentować.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Powiedzcie tylko, kiedy ja będę miała szansę?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Omówimy to, pani przewodnicząca.

Wobec niezgłoszenia sprzeciwu, stwierdzam że Komisja wybrała pana posła Tadeusza Cymańskiego na sprawozdawcę naszej Komisji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji.

Zamykam posiedzenie Komisji, dziękując wszystkim państwu serdecznie za wyrozumiałość i pracę na dzisiejszym posiedzeniu Komisji, dziękując przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli, Ministerstwa Finansów i przede wszystkim paniom i panom…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

16.45.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie jeszcze raz.